

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Institut mezioborových studií Brno

Étika ve výchově a vzdělávání policie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

Dr. Mgr. Jan Šnitr

Vypracoval:

Igor Fucyman

Brno 2009

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Etika ve výchově a vzdělávání policie“ vypracoval samostatně a na základě literatury a pramenů, uvedených v seznamu použité literatury.

V Brně dne 16. dubna 2009

.....
Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji touto cestou vedoucímu práce, panu Dr. Mgr. Janu Šnitrovi, za odborné vedení, připomínky a cenné rady, které mi usnadnily zpracování tohoto tématu. Poděkování patří celé rodině, která po dobu mé „tvůrčí“ činnosti snášela moji ne zcela psychickou vyrovnanost. A také všem dalším, kteří svou nepřímou spoluprací přispěli k realizaci této bakalářské práce.

OBSAH

Úvod	2
Kapitola 1 Vývoj bezpečnostních složek	3
1.1 Starověk	3
1.2 Středověk	3
1.3 Předchůdci moderního četnictva a policie	4
1.4 Názvy bezpečnostních sborů	5
Kapitola 2 Historie policie a četnictva Československé republiky	7
2.1 Policie a četnictvo Československé republiky (1918 – 1939)	7
2.2 Policie a četnictvo za Protektorátu	11
2.3 SNB	12
Kapitola 3 Policie, ústavní právo a politické zřízení	15
3.1 Politický vliv na policii v demokratickém státě	15
3.2 Policie v autokratickém státě	16
Kapitola 4 Ústavní pořádek České republiky	17
4.1 Ústava	17
4.2 Listina základních práv a svobod	18
Kapitola 5 Etický kodex	23
5.1 Etický kodex Policie České republiky	23
5.2 Etický kodex strážníka obecní policie	24
Kapitola 6 Systém výchovy a vzdělávání policie	26
6.1 Policie České republiky	26
6.2 Městská a obecní policie	39
Kapitola 7 Vnímání dnešní policie občany	43
7.1 Represivní složka a etika	43
7.2 Praxe	44
7.3 Výsledky a vyhodnocení dotazníku	44
Závěr	47
Resumé	48
Anotace	49
Seznam použité literatury	50
Přílohy	52

Motto:

„Policejní strážník je povinen chovati se ku každému zdvořile a přívětivě, jakož i ochotně a zřetelně všelijakým dotazům odpovídati a vyžadované zprávy dávati, a zejména pak se mu klidně a rozvážné chování vždy a všude za povinnost ukládá.“

Ze „Služebního řádu obecní stráže Královského Věnného města Hradec Králové“, který byl podepsán 1. května 1884 panem purkmistrem.¹

Úvod

Pracuji u Městské policie Nové Město nad Metují od roku 1991, a proto jsem si vybral za cíl své bakalářské práce problematiku lidských práv, profesní etiky ve výuce a výchově policistů a strážníků, systém vzdělávání a přístup občanů k policii jako k represivní složce. Vzdělání a průběžné vzdělávání je nezbytnou podmínkou pro dobrý výkon policejní činnosti. Položil jsem si otázku, zda je policie v očích veřejnosti represivním orgánem nebo složkou, která velkou měrou přispívá k ochraně lidských práv, bezpečnosti občanů a veřejného pořádku.

---

¹) Skarka, O.: Obecní policie I. díl, Přeborn: Polis, 1999

Kapitola 1

Vývoj bezpečnostních složek

1.1 Starověk

Ideální strážce zákona již popisuje Platon ve svém díle Politeia - neboli "O spravedlnosti" (rozmluva o věcech obce). Dílo je rozdělené do 10 knih, ve kterých se zabývá základním problémem lidské existence. V nich Platón pojednává o strážcích zákona a jejich místě ve společenském systému. Konstatuje, že: "Strážcové nemají mít jmění a budou živeni svými spoluobčany". Strážcové nebudou šťastni, sami však mají sloužit blahu obce".¹

Historie lidstva je naplněna neustálým bojem nejen s přírodními silami, ale také vzájemnými konflikty. Již v prvních státních útvarech vznikaly armádní složky pro boj s hrozícím nebezpečím zvenku v podobě armád cizích států, hordami nájezdníků nebo s různými loupeživými skupinami a vzbuřenci, kteří ohrožovali stát zevnitř. Postupem času dochází ke specializaci a ozbrojené jednotky se začínají dělit na vojsko k obraně státního útvaru z vnějšku a na speciální bezpečnostní sbory, určené k zajištění vnitřní bezpečnosti. O těchto předchůdcích dnešních bezpečnostních složek se mnoho zpráv, na rozdíl od armád, nedochovalo. Je to způsobeno nedokonalou diferenciací armády a policie té doby. Můžeme se zmínit o skytských lučištnících z řeckých Atén, kteří působili již ve 4. století před n.l. Ze starého Říma jsou známy městské „kohorty“ (cohortes urbanae) i městští hasiči (cohortes vigilum), konající hlídkovou službu. Podle některých názorů bychom měli spatřovat jakýsi druh policie i v římských liktorech, kteří doprovázeli a ochraňovali úředníka, jež byl oprávněn udílet tělesné tresty, včetně trestu smrti.

1.2 Středověk

Ve středověku zajišťovali bezpečnostní služby panovníci, šlechta a města. Na tyto složky ale nelze pohlížet dnešními měřítky, neboť se velmi lišily z hlediska struktury, množství členů a kvality. Na tehdejší dobu byla výjimečná ochrana poutníků na cestě z Jaffy do Jeruzaléma. Bezpečnost zde zajišťoval rytířský duchovní řád templářů, který vznikl v roce 1118 a jehož úkoly měly z dnešního hlediska policejní

---

1) Šnitr, Jan: Lidská práva v policejní činnosti, Praha 1996, s.4, převzato z Platón: Ústava. Svoboda; Praha 1993; s.11

náplň. Vývoj bezpečnostních složek, jak je chápeme dnes, byl pomalý a dlouhou dobu byly spíše univerzální.

V době míru žoldněři vykonávali pořádkovou službu v ulicích středověkých měst, strážili městská vězení, podíleli se na výběru městského mýtného, v okolí měst měli na starosti potírání loupeživých skupin. Tím vlastně vykonávali policejní, vězeňskou, celní a finanční službu a při službě mimo teritoria měst vystupovali jako dnešní četníci.

V období válečného stavu hlídali a bránili městské hradby a v rámci zemské hotovosti se podíleli na vojenských operacích. Bezpečnostní službu ve městech dříve vykonávali i občané, ale výsledky nebyly dostatečné, a tak je nahrazovali již zmínění žoldněři, i když byli pro města z hlediska finančního velkou zátěží.

Středověk mnohdy považujeme za dobu, která měla daleko do antické dokonalosti, ale nelze upřít progresivní prvky v jednotlivých oborech lidské činnosti. Ve vnitřní bezpečnosti mnoha států se postupně vydělily dvě složky – policie, která se starala o bezpečnost na území měst a četnictvo, vykonávající službu na ostatním území, kde strážili zemské cesty proti lapkům a loupeživým rytířům. Odlišná orientace obou vznikajících bezpečnostních sborů vedla u policie spíše k civilnější podobě, na rozdíl od četnictva, které mělo spíše charakter vojenský.¹

1.3 Předchůdci moderního četnictva a policie

Prapůvod dnešního četnictva můžeme hledat ve Francii. Ve válečném stavu byly jednotky četnictva součástí vojenských jednotek, v době míru měly na starosti bezpečnost v zemi. Napoleon I. přikládal četnictvu velký význam, proto je posílil a zařadil do speciální vojenské jednotky své císařské gardy. Tento systém vojensky organizovaného bezpečnostního sboru se osvědčil a byl převzat i ve střední Evropě. Četnické jednotky Napoleonova Italského království po prohře Francie a pádu císařství se staly základem rakouského četnictva. Rozvinutý systém četnictva Habsburské monarchie byl na našem území zachován i po roce 1918. Název četníci se v Česku používá mezi staršími občany dodnes.

Jako můžeme považovat Francii za pravlast četnictva, tak stejně lze Anglii označit za kolébkou moderních policejních sborů. V roce 1829 byl v Londýně založen policejní oddíl konstáblů, který se stal vzorem policejních jednotek v dalších zemích.

---

1) Macek, P., Uhlíř, L.: Dějiny policie a četnictva I., 1. vyd. Praha: Themis, 1997

Dnešní moderní policejní složky jsou součástí každé státní správy a nezáleží na politickém zřízení dané země.

Četnictvo v Rakousku – Uhersku bylo definováno jako vojensky organizovaný strážní sbor, určený k udržování veřejné bezpečnosti, klidu a pořádku. Četnictvu dále příslušelo chránit všechny osoby bez rozdílu stavu a pohlaví, které se podrobovaly zákonnému pořádku. Osoby, které se provinily zákonům, mělo četnictvo naopak předat k zaslouženému potrestání. Největší důraz byl kladen na chování a vystupování četníků na veřejnosti. Četník měl být člověk vážný a vědomý si důležitosti svěřeného poslání. Měli zakázáno kouřit na ulici a při vcházení do úřadů či soukromých bytů.

V roce 1754 byl policejní reformou ustanoven státní policejní úřad ve Vídni, který byl základem pro vybudování rakouské centrální policejní organizace. Instrukce pro české gubernium o policejní kompetenci a rozlišení vlastní policejní agendy bezpečnostní vydala Marie Terezie v roce 1764. Josef II. pověřil hraběte Pergena vypracováním policejní reformy a v roce 1785 oznámil, že zřizuje policejní úřady v Praze, Brně, Opavě, Linci, Lvově, Štýrském Hradci a Terstu. Policejní ředitelství měla pečovat o odstraňování nebezpečí hrozícího osobám a majetku obyvatelstva, vypátrat a zatknout zločince všeho druhu.

V roce 1793 byl ve Vídni zřízen nejvyšší policejní úřad, který soustředil vedení celé rakouské státní policie a tato organizace přetrvala až do roku 1848.

Kolem roku 1850 byl výkon policie věcí politických úřadů a jen mimořádně existovaly policejní úřady. Měly pozorováním, represí a prevencí pečovat o pokoj, řád a bezpečnost. Policejní ředitelství v této době byla na našem území zřízena jen v Praze a Brně.¹

1.4 Názvy bezpečnostních sborů

Bezpečnostní složky se začaly označovat různými názvy a v dnešní době se ustálil asi nejběžnější název police, politie, policie, polícia. Vedle tohoto názvu je v mnoha evropských státech používáno pojmenování jako např. četnictvo, milice, žandarmerie apod.

Jméno policie vychází z řeckého slova polis (město, obec), ve smyslu městských států ve starém Řecku, také stát. Pojmenování žandáři, žendarmerie nebo žandarmerie, používané zejména na Slovensku či v Rusku, pochází z francouzského gens d'armes

---

1) Macek, P., Uhlíř, L.: Dějiny policie a četnictva I., 1. vyd. Praha: Themis, 1997

(ozbrojenci). Později je tento výraz spojen se specializovanými bezpečnostními jednotkami. Na území dnešní České republiky se vžil název četnictvo a původní význam v srbochorvatštině znamenal lupič či bandita organizovaný do čet. Až později, obrácením významu, se začaly takto označovat oddíly pro boj s bandity. Podle oficiálního názvu složek se jejich členům říká policisté, četníci atd.

Označení strážník vychází z názvu „policijní stráž“, „bezpečnostní stráž“ apod. V zemích bývalého „socialistického tábora“ se bezpečnostní složky často nazývaly milice, např. SSSR, Polsko, Bulharsko, Rumunsko a také Jugoslávie. Miles je latinský výraz pro slovo voják. Názvy policie, četnictvo, milice, lze ještě doplnit italskými karabiníky (Carabinieri) a holandskými „maréchaussé“(maršálská stráž).¹

---

1) Macek, P., Uhlíř, L.: Dějiny policie a četnictva I., 1. vyd. Praha: Themis, 1997

Kapitola 2

Historie policie a četnictva Československé republiky

2.1 Policie a četnictvo Československé republiky (1918 – 1939)

Vzhledem k tomu, že samostatný československý stát při svém vzniku v říjnu 1918 recipoval stávající právní řád (zákon č. 11/1918 Sb. z. a n. – tzv. recepční norma) a v souvislosti s tím i stávající právní systém, přešla do jeho služeb rakouská organizace státních policejních úřadů, četnictva i komunální policie. Zároveň byla stanovena poměrně náročná kritéria pro doplnění jednotlivých ozbrojených složek, přičemž byl kladen důraz na politický profil, fyzické a osobní předpoklady.¹

Následující zákon o četnictvu z roku 1920 právě proto vycházel z osvědčeného rakouského vzoru. Četnictvo jím bylo charakterizováno jako „vojensky organizovaný sbor strážný, jenž určen jest k tomu, aby podle stávajících zákonných předpisů a podle nařízení příslušných úřadů státních udržoval v celém území Československé republiky veřejný pořádek a bezpečnost“. Četnictvo se přibližovalo armádě svou organizací, výstrojí a výcvikem, policii zase svými úkoly, dislokací a podřízeností Ministerstvu vnitra. V případě potřeby se mělo podílet na obraně státu proti vnějšímu nepříteli. Ve výkonu služby podléhalo četnictvo politickým úřadům příslušného stupně, v záležitostech výcviku a administrativy bylo podřízeno četnickým důstojníkům. Organizačními předpisy pro četnictvo bylo pak charakterizováno jako „vojensky organizovaný, jednotný sbor strážný, jenž je pověřen úkoly stanovenými v zákoně ze dne 14. dubna 1920, č. 299 Sb. z. a n.“.

Podle recepční normy platil pro četnictvo zák. č. 1/1895 ř. z. a související předpisy. Nově byly záležitosti četnictva upraveny výše zmíněným zákonem č. 299/1920 Sb. z. a n., k němuž byly vydány provádějící předpisy. Organizační ustanovení a služební instituce z roku 1895 zůstaly v platnosti, byly pouze doplněny a upraveny, aby odpovídaly nově vzniklé situaci. Poslední zákonnou úpravou pro četnictvo byl zákon doplňující a měnící zákony o četnictvu a sborech strážné bezpečnosti č. 28/1928 Sb. z. a n.

Během prvních dvaceti let existence samostatného československého státu doznala původní rakouská organizační struktura četnictva nebyvalého rozmachu

---

1) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 12, převzato z Historie policie a četnictva, www. mvcv.cz

a zdokonalení. Byly zaváděny nové metody činnosti i nové technické prostředky, kterými disponovaly nově se utvářející specializované útvary na jednotlivých stupních.

Ve sledovaném období nalézáme u četnictva a policejních sborů stráže bezpečnosti snahu o realizaci vzdělávání, výcviku a výchovy jako celoživotního procesu, které byly společně se základními principy bezpečnostního vzdělávání zakotveny v „Instrukci pro četnické školy“, vydané výnosem ministerstva vnitra č. 47.761/13-1928.

Všeobecným cílem bylo připravit všechny členy k výkonu bezpečnostní služby tak, aby dokázali plnit úkoly vykonávané služby. K tomu účelu byly aktivovány speciální školy, pořádány kurzy a organizováno doškolování. Kromě nástupních škol, které absolvoval každý nově přijatý člen, byly vyšší stupně výběrové. Přijetí podmiňoval příchozí člen kvalitním výkonem služby, odsloužením stanoveného počtu let, složením přijímacích zkoušek a případně dalšími předem stanovenými podmínkami.. K aktivování škol docházelo na základě potřeb praxe.¹

V období první republiky se na našem území bezpečnostní složky dělily takto:

1. sbor stráže bezpečnosti (oficiální název STÁTNÍ POLICIE)
2. četnictvo
3. komunální policie – tzv. obecní strážníci.

Četnictvo a sbory stráže bezpečnosti byly zřízeny a financovány státem, na rozdíl od komunální policie, jež mohla být zřízena obcemi, přičemž náklady na její činnost byly čerpány z jejich prostředků. Zjednodušeně lze říci, že z hlediska místní působnosti udržovalo veřejný pořádek a bezpečnost na celém území státu četnictvo, s výjimkou statutárních měst, kde fungovaly státní policejní úřady. Na tomto území mohly v rámci samostatné působnosti jednotlivých obcí pečovat o bezpečnost osob a majetek i členové komunální policie.²

Československá republika vznikla za složité vnitřní i mezinárodní situace. Během své dvacetileté existence procházela komplikovaným vývojem, podmíněným faktory mezinárodní velkomocenské politiky, vztahy k sousedním státům, ale i hospodářským, politickým a kulturním dědictvím po bývalé monarchii. Území našeho státu patřilo do roku 1918 do rakouské části habsburské monarchie, čímž byl samozřejmě ovlivněn i vývoj organizace bezpečnostní služby na našem území.

1) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 13, převzato z Pešek, 1997

2) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 8

V prvních dobách podléhalo četnictvo ministerstvu zeměbrany. Od roku 1876 podléhalo četnictvo, co se týče služby bezpečnostní, okresním hejtmanstvím. V osobních věcech ministerstvu zeměbrany. V tomto stavu zůstalo až do státního převratu v roce 1918 a podléhalo tudíž ve věcech výkonu služby ministerstvu vnitra.¹

V revoluční době v roce 1918 bylo těžkým úkolem naší mladé republiky vybudovat na území, vyčerpané čtyřletou válkou, moderní demokratický stát, který by se mohl rovnat státům se starou tradicí a zkušeností. Svobodný Československý stát se ujal tohoto těžkého úkolu s plnou svědomitostí a poskytoval možnost realizace všem snahám, které směřovaly k dobru občanstva a přinášely státu dobré jméno. Mezi pilíře, které podpíraly stavbu mladé republiky, nutno také počítat sbory stráže bezpečnosti (dnešní policie) a četnictvo.

Po rozpadu monarchie a vzniku republiky byla převzata velmi řídká soustava státních policejních úřadů. Jednalo se o dvě policejní ředitelství (Praha a Brno) a dvě policejní komisařství (Plzeň a Moravská Ostrava).²

Během několika let začala organizace státu vycházet ze správního členění, kdy celé území státu bylo pokryto služebními obvody četnických stanic jako nejnižšími články organizační struktury. Ta byla dále tvořena okresními velitelstvími, četnickými odděleními, zemskými velitelstvími a generálním velitelstvím při ministerstvu vnitra, jakož i řadou specializovaných součástí (pátrací stanice, pohraniční kontrolní stanice, četnické pohotovostní oddíly, silniční kontrolní stanice, okresní četnické stanice, četnické letecké hlídky a Ústřední četnické pátrací oddělení).³

K ustanovení dalších policejních úřadů na území nové republiky byla zmocněna vláda, jež je mohla zřídit všude tam, kde to bylo zapotřebí (zák. č. 165/1920 Sb. z. a n., zák. č. 306/1924 Sb. z. a n., vládní nařízení č. 51/1936 Sb. z. a n.). Podle velikosti a plnění úkolů to byla policejní ředitelství, policejní komisařství, popřípadě expozitury těchto úřadů a pohraniční komisařství. V roce 1928 jich např. bylo devětatdacet, avšak nikoli nekoordinovaných, a v roce 1936, v době narůstajícího fašistického nebezpečí, kdy se státní policejní správa poněkud sjednocovala, jich bylo sto pět.⁴

1) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 9, převzato z Historie policie a četnictva, www. mvr.cz

2) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 11, převzato z Machutová, 2003

3) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 11, převzato z Machutová, 2002

4) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 11, převzato z Machutová, 2003 (upraveno)

Poslání a úkoly četnictva v Československé republice

Ministerstvo vnitra mělo jako nejvyšší instance politické správy velice širokou působnost. Zabývalo se záležitostmi státní správy, bezpečnostními otázkami a dalšími velice rozličnými agendami, které nebylo možno začlenit do jiných resortů. Ve dvacátých letech pečovalo i o agendu státního a trestního řízení, polepšoven a donucovacích pracoven. Spadalo pod něj četnictvo, silniční a říční policie, zabývalo se stáním občanstvím a vydáváním pasů.

Četnictvo bylo vojensky organizovaným strážním sborem, podléhajícím vojenským trestním zákonům a soudům. Ve výkonu bezpečnostní služby bylo podřízeno politickým úřadům, po stránce výcviku, vyučování, kázně, kontroly služby, ve věcech správních a hospodářských pak četnickým důstojníkům. V obou směrech podléhalo četnictvo v poslední instanci ministerstvu vnitra.¹

Podmínky přijetí nových uchazečů

Četnické mužstvo se doplňovalo přijímáním uchazečů – dobrovolníků. Uchazeč byl přijímán nejprve jako četník na zkoušku – na dobu jednoho roku. Jako četník na zkoušku mohl být přijat státní občan Republiky Československé, který byl bezúhonný, svéprávný a duševně způsobilý, překročil věk 21 let a nedosáhl věku 35 roků, byl svobodný nebo bezdětný vdovec, fyzicky zdatný a měl přiměřenou výšku. Byla požadována znalost cizího jazyka, absolvování obecné školy a vojenské služby. Uchazeč se zavazoval k čtyřleté službě u četnictva.²

Nově přijetí četníci jsou teoreticky a prakticky cvičeni pro výkonnou službu. Před přijetím k četnictvu se podrobují psychotechnické zkoušce, aby bylo konstatováno, je-li způsobilá jejich obecná inteligence, zvláště soudnost, kombinační schopnosti a paměť k pracovním úkolům, které je očekávají u četnictva. Četníci na zkoušku mají totiž mít schopnosti k rychlému rozhodování v nebezpečných situacích, postřeh a musejí pochopit pojem a účel zákonů, služebních předpisů a speciálních směrnic. Kromě inteligence záleží u nich také velmi mnoho na pracovní zdatnosti, kterou jest především podmíněna soustředěnost a zájem. Vedle inteligence rozhoduje i charakter a temperament každého četníka, kterým se věnuje mimořádná pozornost při školení základním a praktickým výcviku.³

1) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 14, převzato z Pešek, 1996 (upraveno a zkráceno)

2) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 16, převzato z Pešek, 1996

3) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 16, převzato z Váňa, 1997

Každý četník na zkoušku musel být teoreticky a prakticky vycvičen, aby správně postřehl jakoukoliv situaci, rychle se rozhodoval, služebně obezřetně zakročoval a aby byl schopen posoudit, je-li určitý děj v souladu nebo v rozporu se zákonem a služebními předpisy. Výkony každého jednotlivce musely být kontrolovány učitelem (instruktorem), četníci na zkoušku museli být tedy cvičeni, aby porozuměli pojmové a právní podstatě služebních předpisů, a to proto, aby v praktické bezpečnostní službě nevznikly při jejich postupu konflikty mezi zákonem (služebními předpisy) jejich laickým chápáním pojmů a hodnocením. Po absolvování školy pro výcvik četníků na zkoušku proto museli ovládat v první řadě základní pojmy a podstatu trestního práva, důvod a účel trestu, jakož i realie trestního práva, tj. činnost zločincovu a způsob, jak lze nejbezpečněji zjistit trestný čin a jeho pachatele. Rovněž museli naprosto dokonale ovládat zákon o četnictvu, četnickou služební instrukci a trestní zákon (nejdůležitější stati z všeobecné části, zločiny a nejčastěji se vyskytující přečiny a přestupky). Těmto věcem se museli nově přijetí četníci naučit v četnických školách. Před příchodem na tuto školu museli nově příchozí četníci podepsat přísahu (příloha č. 1).¹

2.2 Policie a četnictvo za Protektorátu

Po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava bylo četnictvo převzato do bezpečnostního aparátu německé policie. Bezpečnostní aparát (policie a četnictvo) se prakticky dostal do područí německé moci. Hlavní úlohu zde plnila německá státní policie (Gestapo), která měla dvě řídicí úřadovny – v Praze a v Brně, které na sobě nezávisely a podléhaly přímo IV. odboru RSHA (Nejvyššího úřadu říšské bezpečnosti) v Berlíně. Český bezpečnostní aparát prováděl činnost pouze v případech běžných kriminálních činů či přestupků, nad ostatními záležitostmi bdělo Gestapo, jemuž padlo za oběť mnoho českých obyvatel. Příslušníci četnictva i vládní policie byli v obrovském tlaku ze dvou stran. Jednak ze strany německé okupační správy, kdy museli vykonávat příkazy, bylo jim neustále předkládáno, že jsou zrádci Německé říše a z druhé strany, ze strany českého obyvatelstva, že kolaborují s Němci apod. Většina četnictva se k vlastnímu národu zachovala loajálně, jeho mnozí příslušníci se snažili varovat občany před případným postihem, četnictvo též bylo jednou ze složek, která aktivně působila v květnovém povstání českého lidu.

¹) Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008, s. 16, převzato z Váňa, 1997

K nejpodstatnějším změnám došlo v únoru 1942, kdy proběhla tzv. Heydrichova reorganizace. Bezpečnostní složky se rozčlenily na dvě organické součásti. Na protektorátní uniformovanou policii a na protektorátní neuniformovanou policii. První složka zahrnovala četnictvo, uniformovanou vládní policii, uniformovanou obecní policii a požární policii. V druhé složce byla zařazena vládní kriminální policie a obecní kriminální policie.¹

K další podstatné změně došlo pak až k 8. 4. 1944, kdy byla sjednocena vládní policie, četnictvo, obecní policie, hasičstvo a inspektoři protektorátní policie při zemských úřadech jmenováním generálního velitele protektorátní uniformované a neuniformované policie.²

Malá jednotka české policie sloužila koncem války na území Říše v německých uniformách a představovala dva prapory – Protektoratspolizeibataillon Böhmen und Mähren. Oba byly vytvořeny z absolventů nástupních policejních škol v Mladé Boleslavi a Olomouci.³

2.3. SNB

V rámci nové tzv. prozatímní vlády, sestavené na základě jednání prezidenta Beneše a vedení Komunistické strany Československa ještě před koncem druhé světové války, byl do funkce ministra vnitra jmenován Václav Nosek. Došlo k výrazné politizaci ministerstva vnitra. Období nezbytné k propracování zásad nové organizace SNB a konstituování jeho některých základních článků, potřebné i k provádění kádrových a organizačních příprav ve starých složkách, končí 30. června 1945. K tomuto datu zrušilo ministerstvo vnitra svým výnosem sbory četnictva, uniformované státní policie a obecní výkonné policie a vyhlásilo organizaci jednotného Sboru národní bezpečnosti v českých zemích. „*Jako výkonný orgán správy národní bezpečnosti (okresních a zemských národních výborů) se vytvořil z vybraných příslušníků partyzánských a revolučních jednotek, jakož i z osob vrátivších se z koncentračních a internačních táborů po prozkoumání státní, národní a mravní spolehlivosti Sboru národní bezpečnosti*“ – výnos MV, č. 3700-26/6-45_V/4-30.6.1945.

O zrušení dosavadních sborů četnictva a policie a převedení jejich příslušníků do SNB výnos stanovil, že ... splynou se SNB po provedené očištění. Zmíněný dokument

1) www.mvcr.cz/archiv2008/ministerstvo/historie.

2) www.cetnictvo.cz/cetnictvo/historie (upraveno)

3) Tejchman, M., Ve službách Třetí říše - Hitlerovy zahraniční jednotky, Mladá fronta 1999, s. 76 (upraveno)

ministerstva vnitra v hrubých rysech určil působnost SNB jako výkonného orgánu správních úřadů národní bezpečnosti (ministerstva vnitra, zemských a okresních národních výborů), stanovil jeho vertikální organizaci (hlavní, zemská, okresní a místní velitelství a stanice SNB a jejich nomenklaturu). V rámci nového sboru fungovaly všechny do té doby běžné služby (pořádková, dopravní, kriminální apod.) a také zcela nově vytvořené útvary, např. Pohotovostní pluk 1 NB.

Z hlediska výstavby nových bezpečnostních orgánů a při zajišťování výkonu bezpečnostní služby byla národním výborům (ZNV i ONV) dána velká pravomoc a odpovědnost. Při výkonu bezpečnostní agendy se staraly národní výbory o veřejný pořádek, klid a bezpečnost, o evidenci obyvatelstva a cizinců, o věci spolkové, shromažďovací a tiskové, o cestovní pasy a propustky, o zbrojní pasy a honební lístky, řešily otázky státního občanství, kontrolovaly dodržování předpisů o třaskavinách, vykonávaly dopravní bezpečnost, požární dozor a tzv. mravnostní policii. Místní národní výbory měly na starosti celý úsek tzv. místní policie.

V letech 1945 – 1948 plnily národní výbory významné poslání. Na nich, jako revolučních orgánech „lidové moci“, do značné míry spočívalo těžiště boje o prosazení programu „komunistické“ revoluce. Při rozbíjení starého systému se hlavní nápor obracel především proti bývalé politické správě, její moc i působnost byla nahrazena mocí národních výborů. Bez této funkce národních výborů si nelze vůbec představit zrod SNB a ani jeho předúnorovou činnost v zájmu pozdějšího politického zřízení.

Zařazování aktivních odbojářů do státního aparátu bylo nesporně velmi výhodné pro KSČ, pro rozšiřování a upevnění jejího vlivu v SNB, neboť příslušníci odbojových a partyzánských skupin, pokud nebyli přímo členy této politické strany, s její politikou ve své většině sympatizovali.¹

Nový sbor se také podílel na ochraně státních hranic a bojoval spolu s armádou proti sotním banderovcům. První banderovci se objevili v Beskydech již v říjnu 1946, jejich skupinky loupily na samotách. Jednalo se o zbytky polských a ukrajinských nacionalistických armád (jejich velitel Bandera), které se snažily probojovat z Polska přes Slovensko a Moravu do Rakouska a Bavorska. Banderovci měli na svědomí mnoho loupeží, vražd a násilí. „V době nejvyššího nasazení účastnilo se v celé republice bojů s banderovci 6087 příslušníků armády, 5623 příslušníků SNB a 3700

---

1) Kroupa, V., Sbor národní bezpečnosti 1945 – 1948, Praha: Naše vojsko 1963, s. 27,34,35,39, 44 (zkráceno a upraveno)

bývalých partyzánů a členů Svazu vojáků SNP.“¹ V tomto rámci 39 statečných příslušníků SNB a armády položilo své životy.

Nemalou úlohu sehrál SNB v únoru 1948. Komunistická strana na něj spoléhala a měla k tomu oprávněné důvody. Komunisté měli převahu ve zpravodajských, státně bezpečnostních složkách a pohraničních útvech, demokratické síly měly naproti tomu silné pozice v kriminální službě, Finanční stráž a ani jejich vliv v pořádkové službě nemohli komunisté podceňovat. Přesto se stalo skutečností, že SNB se vcelku stal v únorových událostech pevnou oporou KSČ.

Odstraňování starého bezpečnostního aparátu a vytváření nového bylo nepochybně jednou z nejsložitějších a nejcitlivějších otázek, které komunistická strana musela řešit. Boj „kdo s koho“ nebyl do února 1948 s konečnou platností rozhodnut, a proto tak důležitý mocenský orgán, jakým bylo ministerstvo vnitra a jeho bezpečnostní složky, musel se zákonitě stát objektem ostrého politického boje.²

V roce 1950 bylo ministerstvo vnitra rozděleno na dva úřady - Ministerstvo národní bezpečnosti, kterému podléhal především Sbor národní bezpečnosti, včetně nově vytvořených státobezpečnostních a zpravodajských složek, a Ministerstvo vnitra. Již roku 1953 byla obě ministerstva znovu sloučena.³

Jakou roli sehrál SNB v letech 1948 až 1989 na ochranu komunistického režimu víme všichni, ale je nesporné, že v jeho řadách sloužilo velké množství poctivých a čestných lidí.

---

1) Kroupa, V., Sbor národní bezpečnosti 1945 – 1948, Praha: Naše vojsko 1963, s. 114

2) Kroupa, V., Sbor národní bezpečnosti 1945 – 1948, Praha: Naše vojsko 1963, s. 116, 139

3) www.mvcr.cz/archiv2008/ministerstvo/historie.

Kapitola 3

Policie, ústavní právo a politické zřízení

3.1 Politický vliv na policii v demokratickém státě

Slova policie a politika znamenala ve své podstatě totéž - péči o obec či v širším pojetí o věci veřejné. Po roce 1989 v našich zemích v souvislosti s přestavbou bývalého Sboru národní bezpečnosti vznikl problém, zda nová policie má být politická nebo ne. Policie na jedné straně chrání občana a na druhé straně chrání zájmy státu. Bylo by zvláštní nevyžadovat od policie, aby chránila zájmy státu, který jí zřídil a totéž platí o obecní policii, jež je jakousi místní (obecní, městskou) formou. Její pravomoci jsou sice omezenější, ale s postupem času se svou povahou práce a zákonnými normami přibližuje pořádkové a dopravní složce státní policie. Obec nebo město je vlastně svým způsobem miniaturou státu. S ohledem na volené zástupce, ať již do parlamentu, senátu nebo do zastupitelstev, je policie závislá na politické moci, a to zvláště u obcí, kde zastupitelstvo rozhoduje o zřízení nebo zrušení obecní policie, kde primátor, starosta nebo pověřený člen zastupitelstva je zároveň velitelem a také funguje jako zástupce zaměstnavatele v pracovně právních vztazích.

„Pokud existují všeobecně platné, závazné a nepřekročitelné mravní principy spravedlnosti, má etika přednost před politikou, a proto nemůže být mravní to, co je politicky nutné, politicky nutné je jen a jen to, co je mravní.“¹

Je ovšem nemalý rozdíl mezi policií v demokratickém státě a ve státech s formou totalitní moci. V demokratickém státě je působení politiků na policejní složky možné jen prostřednictvím příslušných státních orgánů na základě zákonných norem. Příslušná politická strana musí nejdříve ve volbách získat potřebný počet mandátů a pak je její vliv uskutečnitelný. Přímé zasahování politických stran či jejich představitelů, kteří nezastávají žádné státní funkce, je nepřijatelné. V našem demokratickém systému vlády je činnost policie státní a veřejnou službou, slouží k ochraně a prospěchu občanů a veřejnosti. Chování policistů a strážníků musí být korektní, nezaujaté a zásah do práv občanů je možné jen v rámci zákona a intenzita nesmí překročit míru nezbytnou k dosažení cíle. Policista a strážník je při výkonu služby, ale i mimo rámec pracovní doby, vázán Zákonem o Policii České republiky,

---

1) Radvan, E., Problém bezpečnosti v politickém a etickém myšlení, s. 24

Zákonem o obecní policii a dalšími zákony. Policisté musejí respektovat pravidla stanovená demokratickým státem, který deklaruje dodržování lidských práv. Součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod. Etický kodex policisty vychází z bezpečnostní doktríny rezoluce Rady Evropy, která byla přijata jako Deklarace o policii pod č.690/1979.

3.2 Policie v autokratickém státě

Státní politika je dána samotným systémem, s ním stojí a padá. To má samozřejmě vliv na všechny složky tohoto systému, včetně policie. Za předpokladu dobré organizace a velení je policie nejrazantnější represivní složkou, určenou proti všem vnitřním odpůrcům totalitní moci. Vládnoucí garnitura svůj vliv na policii prosazuje vytvořením odpovídajícího právního systému. Je možné vydávat zákony formou dekretů a nařízení bez volených zákonodárných zastupitelských sborů, nebo si při existenci zastupitelských sborů autokratický stát musí zajistit bezvýhradnou loajalitu reprezentantů. Např. u nás v dřívější době to byla jednotná kandidátka Národní fronty a loajálnost volených zástupců komunistické straně. Při dodržování zákonů schválených takto vzniklým zákonodárným zastupitelským sborem je z hlediska právního vše čisté. Jistě si pamatujeme dobu (1948 – 1989), kdy bylo trestným činem např. opuštění republiky. Komunistický systém v zemích sovětského typu své lidi dosadil do všech vedoucích funkcí od státní správy až po nejmenší výrobní podnik nebo družstvo a o všem rozhodovali lidé v závislosti na komunistické straně, která byla funkčně nadřazena i státní sféře. Všichni příslušníci armády a bezpečnostních ozbrojených sborů byli povinně členy komunistické strany. S obdobným systémem jsme se mohli setkat ve všech satelitních státech SSSR.

Kapitola 4

Ústavní pořádek České republiky

4.1 Ústava

„Teorie právního státu vychází z představy, že lid je nositelem sociální moci, že z něho vychází veškerá moc, zejména ve vztahu k zákonodárství a ke správě státu, která má být vykonávána na základě zákona a v mezích zákona. Prvním základním problémem teorie právního státu je jeho legitimita. Tento problém, který byl nastolen již v době osvícenství, řešila tzv. občanská společnost, která vzniká na základě společenské smlouvy. Tato uzavřená společenská smlouva legitimuje stát tj. moc, která je schopna donutit zachovávat uzavřenou společenskou smlouvu. Tím lidé přecházejí ze stavu přirozeného do stavu občanského. Se vznikem občanské společnosti, jako jednoho ze základů právního státu, souvisí i vznik lidských práv a svobod. Tato práva jsou vyjádřením postavením občanské společnosti ve státě. Občanská společnost je dále nositelem suverenity, tím také tvůrcem právního státu a určovatelem jeho funkcí (například referendum). Stát, spočívající na moci, která nemá legitimní původ, nelze považovat za svobodný (právní) stát.“¹

Ústava České republiky (vyhlášena jako ústavní zákon č. 1/1993 Sb. v platném znění) a Listina základních práv a svobod (vyhlášena jako ústavní zákon č. 2/1993 Sb. v platném znění) ze dne 16. prosince 1992 je součástí ústavního pořádku České republiky a garantuje všem občanům svobodu, lidskou důstojnost, rovnoprávnost a úctu k lidským právům. Ústava České republiky je právní normou nejvyšší právní síly a tvoří základ demokratického právního státu, je jeho součástí, které se mohou občané a instituce konkrétně dovolat a podle níž se činnost státu, vztahy mezi jeho orgány i vztahy k občanům poměřují. Ústava je právní norma, která je východiskem tvorby i nalézání práva, jakýmsi pilířem práva ve státě a společnosti. Obsahuje preambuli a 113 článků rozdělených do 8 hlav. Ústava každému zaručuje, že může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit to, co zákon neukládá.

Preambule – uvozuje prohlášení odkazující na historické území Koruny české, státnost československou a zakotvuje úsilí budovat a chránit Českou republiku v duchu

---

1) Šnitr, Jan: Lidská práva v policejní činnosti, Praha 1996, s.16-17

evropské a světové demokracie.

Hlava první, základní ustanovení – určuje charakter státnosti, tvorby a dělby moci, základní prvky právního státu, územní samosprávu, způsob změny ústavy, vztahy k mezinárodním smlouvám, upravující lidská práva a svobody, státní občanství, území, státní symboly, hlavní město, šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.

Hlava druhá, moc zákonodárná – zákonodárná moc Parlamentu a rozdělení na dvě komory: poslaneckou sněmovnu a senát.

Hlava třetí, moc výkonná – parlamentární forma vlády ve které je posíleno ústavní postavení předsedy vlády. Vláda je nejvyšší orgán výkonné moci, zodpovídá se poslanecké sněmovně. Prezident republiky je hlavou státu. Jsou zde zakotvena ministerstva, správní úřady a státní zastupitelství.

Hlava čtvrtá, moc soudní – soudní moc je vykonávána jménem republiky nezávislými soudy, ochrana ústavnosti ústavním soudem.

Hlava pátá, nejvyšší kontrolní úřad – nezávislý orgán kontroly hospodaření se státním majetkem a plnění státního rozpočtu.

Hlava šestá, Česká národní banka – ústřední banka státu, chrání stabilitu české měny.

Hlava sedmá, územní samospráva – členění České republiky na základní samosprávní celky obce. Ústavním zákonem lze zřídit nebo zrušit vyšší územní samosprávné celky kraje nebo země.

Hlava osmá, přechodná a závěrečná ustanovení – ustanovení procesního charakteru, zrušovací ustanovení, počátek účinnosti ústavy od 1. ledna 1993.¹

4.2. Listina základních práv a svobod

Listina je složena z uvozujícího prohlášení (preambule) a šesti hlav členěných do 44 článků, hlava druhá je rozdělena na 2 oddíly.

Uznává neporušitelnost přirozených práv člověka, občanská práva, svrchovanost zákona, hodnoty lidství, demokratické tradice a pamatuje na dobu potlačování lidských práv a základních svobod.

Podle Listiny jsou všichni lidé rovni v důstojnosti a právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezczizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné. Jsou zaručeny

---

1) Ústava České republiky zák. č. 1/1993 Sb.

všem, a to bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetkového, rodinného nebo jiného postavení. Každý má právo svobodně se rozhodovat o své národnosti, náboženském přesvědčení, politické příslušnosti atd.

Nikomu nesmí být způsobena újma na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod. Povinnosti lze ukládat občanům jen zákonem, v jeho mezích a jen při zachování již zmíněných práv a svobod.

Stát je vázán na demokratické principy, nesmí stavět na výlučné ideologii ani na náboženském vyznání. *Každý může činit, co zákonem není zakázáno a nikdo nesmí být nucen, aby činil, co mu zákon neukládá* - v souladu s Listinou základních práv a svobod požívají cizinci na území České republiky stejná práva a svobody, jestliže nejsou výslovně přiznána jen občanům České republiky. Český stát poskytuje azyl pronásledovaným za prosazování politických práv a svobod.

Zákonem je možné některým profesním skupinám omezit právo na podnikání, sdružování v politických stranách a stávkou (soudci, státní zástupci, zaměstnanci v státní správě a samosprávě, příslušníci ozbrojených a bezpečnostních sborů, lékaři apod.).

Každý občan je způsobilý mít práva (právní subjektivitu) - způsobilost k právům a povinnostem, která vzniká narozením. Výjimku tvoří nenarozené dítě s právem dědit.

Každý má právo na život - ochrana života ještě před narozením, nikdo nesmí být zbaven života s výjimkou případu, který je v souvislosti s jednáním, jenž není dle zákona trestné (např. jednání v nutné obraně).

Trest smrti se nepřipouští.

Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena - omezena může být jen v souladu se zákonem.

Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu - tato zásada platí hlavně pro státní instituce (výkon trestu odnětí svobody, policie), ale i při výchově nezletilých (např. trestný čin týrání dítěte).

Osobní svoboda je zaručena - osobní svobody může být člověk zbaven jen z důvodu a způsobem stanoveným zákonem. Obviněného nebo podezřelého ze spáchání trestného činu lze zadržet jen v případech stanovených zákonem, zadržený musí být ihned seznámen s důvody zadržení, vyslechnut a nejdéle do 48 hodin propuštěn nebo předán soudu. Soudce musí do čtyřiaadvaceti hodin takovou osobu vyslechnout

a rozhodnout o jejím vzetí do vazby, nebo ji propustit na svobodu. Zatknout obviněného je možné jen na základě písemného příkazu soudce.

Nikdo nesmí být podroben nuceným pracem nebo službám - nevztahuje se to na osoby ve výkonu trestu (i výkonu trestu obecně prospěšných prací), službu vyžadovanou podle zákona v případě živelných katastrof apod.

Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, dobrá pověst, osobní čest a chráněno i jeho jméno.

Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života - také na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním osobních údajů

Každý má právo shromažďovat majetek - vyvlastnění je možné jen ve veřejném zájmu, na základě zákona a výhradně za náhradu. Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona a v jeho mezích. Dědění se zaručuje.

Nedotknutelnost obydlí - nikdo do obydlí nemůže vstoupit bez souhlasu uživatele. Domovní prohlídka je přípustná jen pro účely trestního řízení, a to na základě písemného odůvodněného příkazu soudce. Postup při domovní prohlídce stanoví zákon.

Listovní tajemství je zaručeno - úmyslné porušení je posuzováno jako trestný čin.

Svoboda pohybu je zaručena - každý může svobodně opustit území České republiky a také se na její území vrátit. Cizinec může být vyhoštěn jen v případech stanovených zákonem.

Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání se zaručuje - podmínky vyučování náboženství na státních školách jsou stanoveny zákonem.

Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny - každý má právo na informace a také má právo své názory vyjadřovat.

Petiční právo - zaručuje možnost obracet se na státní orgány nebo orgány územní samosprávy se žádostmi, návrhy, stížnostmi apod. Petice nesmí zasahovat do nezávislosti soudů a nabádat k porušování základních práv a svobod zakotvených Listinou základních práv a svobod.

Shromažďovací právo - zaručuje každému se pokojně shromažďovat. V případech stanovených zákonem lze toto právo na veřejných místech omezit. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.

Sdružovací právo - zaručuje každému se sdružovat s jinými ve spolcích,

sduženích apod. Právo zakládat politické strany a hnutí je zaručeno.

Právo podílet se na správě věcí veřejných. Je možné přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.

Právo menšin rozvíjet vlastní kulturu, rozšiřovat a přijímat informace v mateřském jazyce a sdružovat se v národnostních sdruženích - příslušnost k národnostní nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu.

Každý má právo na svobodnou volbu povolání, přípravu k němu, právo svobodně podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost - každý má právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací. Každý má právo na spravedlivou odměnu za vykonanou práci. Občany, kteří své právo na práci nemohou bez své viny vykonávat, stát přiměřeným rozsahu hmotně zajišťuje. Každý má právo se sdružovat s jinými na ochranu svých hospodářských a sociálních zájmů.

Právo na stávku - za podmínek stanovených zákonem je zaručeno. Toto právo nepřísluší soudcům, státním zástupcům, příslušníkům ozbrojených sil a bezpečnostních sborů.

Ženy, mladistvé osoby a osoby zdravotně postižené - mají právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci a na zvláštní pracovní podmínky.

Právo na ochranu zdraví – má každý občan.

Rodičovství a rodina je pod ochranou zákona – zvláštní ochrana dětí a mladistvých je zaručena, děti narozené v manželství i mimo ně mají stejná práva. Rodiče pečující o děti mají nárok na pomoc státu.

Právo na vzdělání je zaručeno – bezplatné vzdělání v základních a středních školách je zaručeno, základní školní docházka je povinná.

Každý má právo na příznivé životní prostředí – nikdo nesmí ohrožovat a poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje a kulturní památky nad rámec zákona.

Právo na soudní a jinou právní ochranu – každý má právo se domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu. Každý má právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím soudu, státního orgánu, orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem.

Každý má právo odepřít podat výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké – obviněný má právo odepřít výpověď vždy.

Každý má právo na právní pomoc a veřejné projednání (mimo zákonem stanovené případy).

Presumpce nevinny – na každého je hleděno jako na nevinného, pokud pravomocným rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena. Nedokázaná vina je prokázaná nevina. Obviněný má právo na bezplatnou pomoc obhájce. Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době spáchání činu, pokud je to pro obviněného příznivější, tak podle pozdějšího zákona.¹

Pojem lidských práv není nic jiného než přesvědčení, „že státy a celá společnost se staví pod svrchovanost mravního cítění, že uznávají něco nepodmíněného nad sebou, co je i pro ně závazné, posvátné (nedotknutelné), a že svými silami, jimiž tvoří a zajišťují právní normy, míní přispět k tomuto cíli. Totéž přesvědčení žije v pracovním i veřejném. Jedině v souladu s ním existuje skutečná záruka toho, že lidé nejednají jen pro výhody nebo ze strachu, nýbrž svobodně, ochotně, odpovědně.“²

---

1) Listina základních práv a svobod. zák. č. 2/1993 Sb.

2) Radvan, E., Problém bezpečnosti v politickém a etickém myšlení, s. 48, převzato z R. Klibansky, J. Patočka, In: Filosofický časopis. XXXIX, 1991, s129-130

Kapitola 5

Etický kodex

5.1 Etický kodex Policie České republiky

Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

Cílem Policie České republiky je

- chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti
- prosazovat zákonost
- chránit práva a svobody osob
- preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji
- usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

Základními hodnotami Policie České republiky je

- profesionalita
- nestrannost
- odpovědnost
- ohleduplnost
- bezúhonnost.

Závazkem Policie České republiky vůči společnosti je

- prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi
- chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost
- uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony
- při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení
- používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem
- nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě

- zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti
- zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby
- zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů.

Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky je

- usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci
- dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny
- netolerovat ani nekrýt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky je nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,

- chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.¹
- policisté mají také povinnost jednat v souladu s Vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 143/1988 Sb., o Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Při nedodržení hrozí trestní postih dle §158 nebo 159 trestního zákona.²

Aktuální znění etického kodexu je stanoveno Rozkazem policejního prezidenta č. 1/2009 (příloha č. 2).

Policisté jsou vázáni služební přísahou (příloha č. 3).

5.2 Etický kodex strážníka obecní policie

Obdobně i etický kodex strážníka obecní policie by měl obsahovat

- jedním čestně a ve své funkci bezúhonně a nestranně.
- své povinnosti plním odpovědně a ve shodě s pravidly slušnosti
- pracovní záležitosti řeším objektivně na základě jejich skutkové podstaty

1) www.mvcr.cz/policie/kodex.

2) Vyhláška MZV č. 143/1988 Sb.

- při rozhodování přihlížím pouze k právně relevantním skutečnostem
- rozhoduji bez zbytečných průtahů, bez předsudků a s rozvahou
- při rozhodování postupuji vždy podle příslušných zákonných norem.
- k potřebám občanů nejsem za žádných okolností lhostejný
- veškeré své síly a schopnosti vynakládám ve prospěch společnosti
- dodržuji a respektuji základní lidská práva a zákony
- chovám se ke každé osobě jako k jednotlivci a projevuji jí úctu
- jednám citlivě a diskrétně
- jsem vždy řádně ustrojen
- své kolegy podporuji při výkonu jejich povinností vyplývajících ze zákona
- svěřené prostředky užívám k maximálnímu veřejnému prospěchu
- přijímám osobní odpovědnost za své vlastní jednání a chyby
- při výkonu své práce vždy pamatuji na dobré jméno obce a městské policie
- i mimo výkon své pracovní činnosti se zdržím všech jednání či činností, které by toto dobré jméno poškozovaly
- neprovozují žádnou činnost, která se neslučuje s řádným výkonem mé pracovní povinnosti nebo tento výkon omezuje. Informace získané při výkonu své práce nevyužiji pro osobní prospěch svůj nebo třetích osob
- nezneužiji svého pracovního postavení k realizaci svých soukromých zájmů.¹

---

¹ www.mpmb.cz/kodex.php (upraveno)

Kapitola 6

Systém výchovy a vzdělávání policie

6.1 Policie České republiky

„Práce policistů patří v současné době v naší společnosti ke stále výrazněji respektovaným a oceňovaným povoláním, a to i přes znatelné výkyvy v důvěře veřejnosti v policii. To, že občas bohužel dojde k poklesu této důvěry, je způsobeno zejména mediální prezentací některých policejních neúspěchů a profesionálních selhání, nemluvě o trestné činnosti některých policistů, útěků policí zadržovaných pachatelů, dopravní přestupkovostí policistů apod. Doplnit lze i efekt aktuálních pokusů ze strany některých politiků vyvolat dojem, že práce policie není nestranná, nýbrž účelově nedbalá, ne-li přímo "politicky angažovaná".

Úloha policie

Úkol policistů je však bez ohledu na jednotlivé negativní jevy stále stejný: chránit práva občanů, vymáhat zákon a spravedlnost ve státě, aby byl život v naší zemi realizovatelný v blahodárné a produktivní atmosféře pocitu bezpečí. Aby však mohli efektivně dostát své roli, musí někdy omezovat práva lidí v souladu se zákonem (Činnost této bezpečnostní složky se v současnosti řídí především Zákonem o Policii České republiky č. 273/2008Sb. a Zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů), což je stránka policejní práce, která může být poměrně velkou částí veřejnosti, včetně médií, považována za problematičtější. Především v souvislosti s ní (samozřejmě ne výhradně) se objevuje i jiný aspekt policejního úkolu: nejen lidská práva chránit, nýbrž je také respektovat. Jedno bez druhého se ukazuje být neefektivní a poškozující image policie. Pozornost věnovaná práci policie ze strany médií a veřejnosti obecně se neustále zvyšuje i spolu s nároky veřejnosti na kvalitu policejní práce. Objevila se tak potřeba zásadnějšího, do hloubky jdoucího a dlouhotrvajícího působení v rámci policejních složek ve směru posílení respektu k lidským právům a základní schopnosti etického jednání. Právě jako jeden z projevů této potřeby se vynořila myšlenka založení instituce, která by přispívala k výchově policistů k respektu vůči lidským právům a k profesní etice. To byla líheň, ze které vzešlo např. právě Středisko pro lidská práva a profesní etiku na Střední policejní škole MV v Praze.

Problematika lidských práv a profesní etiky ve výuce a výchově policistů

Vzdělávání a výchova policistů probíhá na třech základních úrovních: a) v rámci Policejní akademie ČR od roku 1992, b) na šesti středních policejních školách a c) na devíti školních policejních střediscích. K tomu přistupují ještě různé kurzy a semináře, jako forma dalšího profesního vzdělávání. V roce 2006 pokračoval rozvoj moderního systému vzdělávání policistů zejména v oblasti zkvalitňování procesů tvorby a inovace vzdělávacích programů, vzdělávání učitelů a instruktorů a pedagogické evaluace v souladu se schválenými koncepcemi a evropskými trendy v policejním vzdělávání. Policejní školy jsou rozvíjeny v souladu se systémy řízení kvality, postupně je implementován model Evropské nadace pro řízení kvality. Vzdělávací programy policejních škol se vytváří na základě profilu absolventa, přesně definujícího, jakými kompetencemi má být vybaven policista v konkrétní funkci. Profil absolventa vzdělávacího programu je vytvářen prvotně Policií ČR ve spolupráci s ministerstvem a školami, které doplňují profil o společenskou zakázku vyplývající z koncepčních, legislativních materiálů a z mezinárodních závazků. Tím je zajištěna aktuálnost, adresnost a flexibilita vzdělávacích programů. Základními principy vzdělávacích programů jsou především integrace vzdělávání, bloková výuka, moderní pojetí diagnostiky. Ve vzdělávání jsou aplikovány nové vzdělávací formy a metody, zejména praktická cvičení a modelové situace. Evaluace vzdělávacího procesu je součástí každého vzdělávacího programu.

Policejní akademie ČR

Součástí systému vzdělávání policistů je *Policejní akademie ČR v Praze*, která je vrcholnou vzdělávací a vědeckou institucí v rámci bakalářského a magisterského a doktorantského studijního programu „Bezpečnostně právní studia“, studijního programu „Veřejná správa“. Nově byl akreditován studijní obor „Policejní činnosti“ a „Kriminalistika a další forenzní disciplíny“. K reakreditaci je dále předkládán bakalářský studijní obor „Veřejná správa“ a k akreditaci magisterský studijní obor „Veřejná správa“. Počet studujících ve všech akreditovaných programech je 2 293, z toho 1 623 policistů (cca 100 učitelů). V roce 2006 zajistila Policejní akademie ČR v Praze 50 kurzů k problematice praktické aplikace právní úpravy služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, změně práce Policie ČR po přistoupení k Schengenské prováděcí úmluvě, odčerpávání výnosů z trestné činnosti, diváckému

násilí, zadávání veřejných zakázek, extremismu a dalších aktuálních témat. Problematika lidských práv a základních svobod a profesní etiky je ve vysokém policejním školství zastoupena v dostatečné míře, a to v kontextu mezinárodního, evropského i vnitrostátního (ústavního) práva. Za všechny lze jmenovat např. povinné předměty kateder veřejnoprávních disciplín a společenských věd "Lidská práva a policie" (časová dotace 28 hodin), "Filosofie a profesní etika" (časová dotace 42 hodin), "Ústavní právo" (časová dotace 42 hodin, z toho 15 hodin věnováno problematice lidských práv) či "Policejní psychologie" (časová dotace 78 hodin s průběžným prolínáním tematiky, vztahující se k profesní etice a respektu k lidským právům).

Od listopadu 2005 byly pro vybraná služební místa v Policii ČR stanoveny obligatorní stupně jazykové kvalifikace. Pro naplnění této potřeby nabízí policejní školy jazykové vzdělávání dle standardu schváleného MŠMT (cca 1.600 absolventů ročně). V souladu s vyhláškou č. 1/2006 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a způsob jeho ukončení pro pedagogické pracovníky škol zřizovaných MV, je ve SPŠ věnována pozornost začínajícím učitelům odborných předmětů, kteří nemají odpovídající pedagogické vzdělání. Pro zdokonalování znalostí a dovedností se pedagogičtí pracovníci účastní instrukčně metodických zaměstnání a kurzů celoživotního vzdělávání pořádaných Policejní akademii ČR v Praze.

Střední policejní školy

Střední policejní školy zajišťují vzdělávání v rámci středoškolského vzdělání, v rámci základní odborné přípravy policistů a v rámci dalšího profesního vzdělávání. Tematika lidských práv v profesně etických souvislostech se dostala do osnov základní odborné přípravy a je součástí předmětu "Policejní deontologie" plně věnovaného dané problematice (časová dotace 40 hodin) a "Policejní psychologie" (celková časová dotace činí něco přes sto hodin na devítiměsíční výcvik, ovšem "našemu" tématu není tento předmět věnován jako celek, nýbrž se v něm objevuje průběžně). Policejní psychologie a deontologie¹ jsou tedy v současnosti klíčovým prostředkem výchovy policistů k respektu k lidským právům. Čistě po právní stránce je v základní odborné

---

1) Nevžitě označení etiky jako nauky o povinnostech, <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/deontologie>

přípravě problematika lidských práv vyučována ještě v rámci předmětů "Právo", zejména v rámci tematického celku "Ústavní právo".

Výchova k lidským právům tedy není koncipována jako samostatný předmět. Hlavním důvodem pro to je snaha udržet problematiku ve vztahu k policejní práci a neodtrhnout ji od dalších oblastí výuky, nepostavit ji jen jako jeden z dalších předmětů v izolaci od jiných.

Školní policejní střediska

Školní policejní střediska realizují odbornou praxi policistů v rámci základní odborné přípravy, sestávající se z řešení modelových situací, získávání praktických dovedností v oblasti dokumentace služební činnosti, praktického výkonu služby a na výkonných policejních útvech jsou zodpovědná za výcvik a vzdělávání policistů ve výkonu služby. Lidsko právní a profesně etická tematika se začínají prosazovat i tam (zejména v rámci projektu "Zařazení lidských práv, respektu k menšinám a jejich ochrany a profesní etiky do profesní přípravy Policie ČR a práce české policie", ale také v rámci kurzů "Multikulturní výchova - extremismus-rasismus" pro policisty ve výkonu služby).

Perspektivy

Obdobně by měla být problematika lidských práv v profesně etických souvislostech zařazena do programů dalšího vzdělávání formou kurzů pro policisty, jak řadové, tak představitele policejního výkonného managementu. Tomu by zase měl napomoci nový zákon o služebním poměru, který pro jednotlivé funkce určuje i zcela konkrétní, specifické vzdělání, které je povinné. Tvorba výukových materiálů pro toto vzdělávání pak spadá do značné míry do kompetence Střediska pro lidská práva a profesní etiku na Střední policejní škole MV v Praze.

V následujícím textu jsou stručně prezentovány historie, poslání, partneři a aktivity Střediska pro lidská práva a profesní etiku na Střední policejní škole MV v Praze (dále jen "Středisko"). Vznik Střediska je spojen s obecnou tendencí evropských zemí posilovat respekt policie vůči lidským právům a zlepšovat její ne vždy příliš pozitivní obraz v očích veřejnosti.

*Středisko pro lidská práva a profesní etiku na Střední policejní škole MV v Praze
dále jen „středisko“*

Středisko vzniklo jako jeden z výstupů projektu "Zařazení lidských práv, respektu k menšinám a jejich ochrany a profesní etiky do profesní přípravy Policie České republiky a práce české policie" v dubnu roku 2004. Ovšem přípravné práce předcházející tomuto vzniku (zpracování koncepce, analýza potřeb a možností, zajištění podpory apod.) se odehrávaly mnohem dříve (přibližně od roku 2002). Projekt byl vypracován ve spolupráci Střední policejní školy MV v Praze s Policejní akademií Nizozemska, s nizozemským Odborem pro policejní mezinárodní spolupráci (NCIPS), s Národním institutem Nizozemska pro výcvik a výběr policistů (LSOP) a s Nizozemským helsinským výborem. Byl schválen Ministerstvem zahraničních věcí Nizozemska a financován z Programu sociální transformace ve střední a východní Evropě (MATRA).

Cílem projektu bylo zdokonalit zařazení lidských práv a profesní etiky do práce Policie ČR prostřednictvím programů v rámci základní odborné přípravy a dalšího profesního vzdělávání a s podporou užití nových znalostí, přístupů a dovedností v každodenní práci policistů. K dosažení tohoto cíle zejména přispělo vytvoření institucionálního prostředku - Střediska, jakožto instituce profesní, informační a dokumentační důležitosti s ohledem na výcvik policistů k respektu vůči lidským právům a k profesní etice.

Sám jsem se zúčastnil v roce 2007 pracovního setkání, pořádaného Okresním ředitelstvím policie v Náchodě, na téma: "Řízení policie ve vztahu profesionálního etického přístupu k občanům při řešení nápadu protizákonného jednání". Vysoký představitel holandské policie hovořil mimo jiné o nutnosti přednostně řešit protizákonné jednání, jenž se přímo dotýká občanů v daném policejním okrsku. (I.F.)

Další profesní příprava policistů ve výkonu služby

Systém dalšího vzdělávání policistů je aktuální také v místě pracovního zařazení. V této oblasti je kladen důraz na rizikové faktory v práci policistů, zejména na komunikační dovednosti, zvyšování právního vědomí, zvyšování psychické odolnosti a zkvalitňování dovedností v používání donucovacích prostředků a služební zbraně. Každý policista v přímém výkonu služby má absolvovat v průběhu roku služební

přípravu v rozsahu minimálně 120 hodin a prověrky ze střelecké přípravy, kondiční přípravy a z přípravy k používání donucovacích prostředků.

U specializovaných složek Policie ČR probíhala další odborná příprava, odvislá od specifických potřeb těchto útvarů. V roce 2006 probíhalo pilotní ověřování nového systému služební přípravy příslušníků Policie ČR a prověrek. Novým prvkem je zavedení atributu fyzické způsobilosti příslušníků Policie ČR pro výkon funkce, v souladu s nabytím zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Poslání

Každá instituce má své cíle, ovšem jen některé mají i poslání. Zatímco cíle jsou částečné, jednotlivé kroky, které nepotřebují nutně nějaký širší horizont, ve vztahu ke kterému by se realizovaly, poslání samo je tímto horizontem, finální (a často ideální) destinací celého souboru cílů. Jaké je tedy poslání střediska?

Prispět ke změně policejní kultury prostřednictvím výcviku a vzdělávání v tom směru, že lidská práva nebudou pouze chráněna, nýbrž také respektována, že úroveň profesního chování policistů se výrazně zlepší, že jednání policistů - až už směrem "vně" nebo navzájem mezi sebou - bude v souladu se základními normami tzv. služného jednání a že důvěra minoritních skupin v policii se znatelně zvýší. Tak by mělo být dosaženo situace, kdy bude Policie ČR respektovaná, plně profesionální a eticky zakotvená instituce.

Zlepšení policejní práce je důležitou součástí celkových změn ve společnosti. Odhodlání policie udržovat pořádek a zákon bylo a stále je ústředním momentem pro ochranu a zlepšení kvality života občanů a pro zvýšení jejich pocitu bezpečí. Eliminace neprofesionálního jednání a chování je pro policii výzvou současnosti a šancí demonstrovat otevřenost a zvýšit důvěru v systém spravedlnosti.

Když hodnotíme proces změn v policii, docházíme k závěru, že zásadní roli v tomto procesu hraje každý jednotlivý policista, a to zejména v několika ohledech: při vyřizování stížností, v roli příkladu pro své kolegy, při vyšetřování podezřelých a vyslýchání svědků, při řešení narušování veřejného pořádku apod. Pokud chceme dosáhnout dlouhodobějších změn, budou jednotliví policisté potřebovat podporu svých nadřízených, hlubší změny v policejní kultuře a dokonce i v celé společnosti.

Spolupráce

Hlavní podmínkou toho, aby byla práce střediska nejen možná, nýbrž také efektivní, je nutná spolupráce s hlavními partnery, jmenovitě jde o Policejní prezidium a Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra. S plnou podporou těchto institucí může být úspěšně realizována i spolupráce s dalšími subjekty.

Středisko spolupracuje s nevládními organizacemi a institucemi, zabývajícími se primárně lidskými právy a jejich porušováním, např. s Českým helsinským výborem, UNHCR, Partners Czech, Multikulturním centrem atd. Přítomnost a informační příspěvky těchto organizací v rámci vzdělávacích aktivit zaměřených na policisty zajišťují jejich transparentnost a vyjadřují především ochotu či dokonce očekávání zaměstnanců střediska k přijímání případných návrhů a poznámek. Vedle nevládních organizací je navázána spolupráce s Městskou policií hlavního města Prahy.

Mezi zahraniční partnery střediska patří Rada Evropy, Open Society Justice Initiative, instituce policejního výcviku apod. Jejich vklad do diskuse o zařazení lidských práv do profesního výcviku policistů je velice významný - středisko získalo mnoho inspirativních návrhů pro svou práci a v rámci této spolupráce mu také byla umožněna vzájemná výměna zkušeností v dané oblasti.

Aktivita

Je poněkud nešťastné, že mnoho dobře míněných, snad i "velkých" plánů se realizuje pouze v textové podobě, aniž by se vtělily do každodenní praxe. Co se týká otázky lidských práv a profesní etiky, bylo i zde toto nebezpečí ohrožující každý dobrý úmysl vyžadující prostředky, představitost a dostatečnou míru úsilí. V případě střediska hrozila situace, kdy by výstupy jeho práce měly výrazně teoretický charakter. Naštěstí se tak nestalo - aktivity střediska jsou zaměřeny především na praktickou práci policistů.

Nejdříve stručně shrňme hlavní druhy aktivit v kompetenci střediska:

- sběr dat, analýzy, rozšiřování, koordinace a vývoj informačních materiálů
- vypracování výcvikových programů z oblasti lidských práv a profesní etiky pro policisty, produkce učebních a metodických materiálů
- poskytování přístupu k odborné literatuře, výměna zkušeností a znalostí i se zahraničními partnery

- iniciování trvalé platformy pro diskusi o lidských právech, profesní etice a respektu k minoritám v rámci Policie ČR
- zajištění spolupráce s místními i zahraničními organizacemi včetně těch nevládních, jejichž hlavním tématem jsou lidská práva a práce policie.

Středisko se zabývá praktickými otázkami policejní práce, jako jsou vztahy mezi policií a veřejností, či místní komunitou a minoritami, včetně cizinců. Usiluje o nalezení vzdělávacích prostředků pro řešení specifických problémů, spojených s lidskými právy v perspektivě každodenní praxe policistů. Proto se soustředí na zlepšení znalostní báze a pochopení toho, co professionalismus v rámci policie znamená, jaké jsou jeho aspekty a v neposlední řadě, jak konkrétně přispět k cíli profesionální policie.

Jedním z dalších úkolů střediska je shromažďovat, distribuovat a koordinovat informační materiály a výcvikové programy v oblasti lidských práv a profesní etiky pro policisty a policejní management. Vedle toho jsou doplňovány současné materiály a výukové programy tak, aby se staly základnou širší diskuse na dané téma. Informace získané v rámci aktivit střediska budou postupně zařazeny do stávajících učebních materiálů a programů, což představuje naplňování poslání střediska. Prozatím dochází k jejich průběžné aktualizaci na různých seminářích a konferencích, které středisko organizuje, a kde si přímo u učitelů a instruktorů ověřuje efektivitu svých materiálů a získává nové podněty k další práci.

Výukové materiály

Velkým přínosem střediska pro materiální zajištění výuky policistů k lidským právům a profesní etice bylo adaptování výukových materiálů z jiných zemí na české podmínky, zejména multimedialní CD jako "Použití síly a zbraní", "Sexuální zneužívání dětí", "Jednání s oběťmi", "Znásilnění a sexuální napadení", "Domácí násilí", "Práce policie ve spolupráci s veřejností". Tato CD nejen efektivně, ale také efektivně kombinují různé informační zdroje (především video, mluvené slovo, animace, obrázky, grafy a schémata a pouze minimum psaného textu). Obsahují videa s názory policistů i zástupců veřejnosti, s výpověďmi pachatelů i obětí trestných činů a s modelovými situacemi. Kromě toho lze ke každému tématu nalézt sekce s mluveným komentářem na daná témata, poskytující základní informace z různých relevantních oblastí (právní, psychologické apod.), rady a návrhy. Ovládání těchto

programů je velice jednoduché a přehledné. Činnost střediska se také zaměřuje na vydávání učebních textů (např. "Policie a lidská práva", "Policie a sociální radikalismus", "Policie a terorismus", "Extremismus jako sociálně patologický fenomén, prevence a etika v práci policie" apod.). Ty se - jak napovídají již samy tituly - zaměřují především na pokrytí základního lidskoprávního rámce a na zpracování takových témat, která jsou v současnosti z hlediska práce policie vnímána jako nejpalčivější. Slouží především jako informační "databanky" (nejen) pro učitele, jsou doplněné úlohami, testy, případovými studiemi a přílohami. Jiným typem učebního materiálu vypracovávaného střediskem jsou výukové manuály. Jde o podstatně méně rozsáhlé publikace, zaměřené ryze na výuku. Nabízejí jistý model vyučovací hodiny, základní informace, tipy a rady, doporučení pro výuku, modelové situace i s vyhodnocovacími postupy, případové studie apod. V současnosti jsou na středních policejních školách a školních policejních střediscích používány již čtyři manuály: "Uprchlíci a práce Policie ČR", "Navázání kontaktu policisty ČR v romské komunitě", "Policejní pravomoci a respektování lidských práv", "Rasismus a rasově motivovaná trestná činnost". Aktivita vázané na problematiku multikulturních vztahů v demokratické společnosti stále více vystupují do popředí.

Zpětná vazba od instruktorů, kteří výuku založenou na používání manuálů vedou, je velice pozitivní a stimulativní. Manuály užívají především jako zdroj užitečných nápadů, jak učit daná témata, které aktivity v rámci výuky uskutečnit, aby byla atraktivnější a došlo k větší aktivizaci posluchačů. Instruktoři a učitelé oceňují zejména orientaci manuálů na konkrétní situace, zahrnutí atraktivních modelových situací a případových studií, přehlednost vlastního zpracování a aktuálnost pojednávaných témat. To jsou také základní důvody, proč považují za vhodné zařadit manuály trvale do výuky policistů, středního a vrcholného managementu apod. Na základě této pozitivní zpětné vazby bylo doporučeno zpracovat více podobných manuálů i pro další aktuální témata úzce spojená s prací policistů.¹

---

1) SÚVA, Jiří: Výchova a výcvik k respektování lidských práv a k profesní etice u Policie ČR, Policista, měsíčník Policista č.5, roč. 2003 (zkráceno, upraveno a doplněno z internetových stránek MV)

Vyšší a střední policejní školy

V roce 2007 došlo k úpravě vzdělávacího systému Policie České republiky a na bývalých středních policejních školách je možné získat vyšší policejní vzdělání.

Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Pardubicích

Dne 31. května 2007 byl dodatkem ke zřizovací listině zrušen název Střední policejní škola Ministerstva vnitra. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Pardubicích poskytuje vzdělávání v kurzech základní odborné přípravy, ve specializačních, inovačních nebo zdokonalovacích kurzech. Vzdělávací programy jsou zpracovány podle aktuálních potřeb výkonných útvarů Policie ČR tak, aby vytvářely ucelený systém celoživotního odborného vzdělávání policistů útvarů SKPV, kriminalistických techniků a jiných policejních služeb. Vyšší policejní škola v Pardubicích také poskytuje podle aktuálních potřeb vyšší odborné vzdělání pro příslušníky Policie ČR. Od 1. 9. 2007 v oboru 68-42-N/03 Přípravné trestní řízení. Vzdělání je poskytováno formou 3-letého kombinovaného studia. Je ukončené obhajobou závěrečné práce a absolventům je udělen titul DiS. Škola rovněž zabezpečuje vzdělávání zaměstnanců PČR, MV i mimorezortních účastníků.(Vojenské policie, Hasičského záchranného sboru).

Dále škola zabezpečuje přípravu policistů pro výkon služby na operačních střediscích útvarů Policie ČR. Mimo výše uvedené okruhy škola nabízí kurzy výpočetní techniky, jazykové kurzy a zdokonalovací kurzy komunikace a asertivity určené široké policejní veřejnosti.

Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Jihlavě

Je to odborné pracoviště, které se již od svého vzniku v roce 1964 zaměřuje na výchovu specialistů dopravní služby. Škola nabízí několik typů vzdělávacích aktivit. Pro budoucí policisty je to studium v kurzech základní odborné přípravy s délkou 18 měsíců. Kromě teoretické výuky tvoří velkou část přípravy na povolání policisty výuka metodou modelových situací, tzn. že studující již ve škole nacvičují řešení skutečných situací z policejní praxe. Získávají tak potřebné kompetence pro jednání s občany, dohled nad dopravou na pozemních komunikacích, projednávání přestupků, pořádkovou a hlídkovou službu, úkony v souvislosti s trestnou činností, postup při řešení domácího násilí, preventivní činnost, zpracování písemností, práci se spojovací a výpočetní technikou atd. Po celou dobu přípravy si rovněž zvyšují svou

fyzickou kondici a cvičí se v použití donucovacích prostředků a zbraně. Základní odborná příprava je ukončena závěrečnou zkouškou.

Jako škola se zaměřením na dopravu zabezpečuje i další vzdělávání policistů zařazených do I. a II. skupin DI OŘP ČR. To znamená, že škola má vytvořen systém specializačních, inovačních a automobilních kurzů v rámci celoživotního vzdělávání příslušníků Policie ČR. Specializační kurzy umožňují získat kvalifikaci pro výkon určité funkce na dopravním inspektorátu či dopravním oddělení. Jsou to např. kurzy pro dopravní inženýry, inspektory skupin dopravních nehod, inspektory dálničních oddělení, vedoucí dopravních inspektorátů apod. Inovační kurzy slouží k zopakování a upevnění základních znalostí, aktualizaci poznatků a zdokonalení a rozšíření kompetencí nutných pro výkon služby dopravní policie. Reagují na aktuální potřeby Policie ČR. Jsou to např. kurzy pro dálniční policii, kurzy kontroly ADR/AETR (Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), Evropská dohoda o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě (AETR), kurzy obsluhy zařízení pro měření rychlostí, kurzy obsluhy počítačových programů používaných u dopravní policie. Automobilní kurzy umožňují zdokonalení řidičských dovedností příslušníků Policie ČR. Je to např. modulární kurz techniky jízdy, kurz jízdy se zvláštním výstražným zařízením, kurzy pro rozšíření řidičského oprávnění apod.

V případě požadavku pořádá škola i kurzy pro Vojenskou policii Armády ČR, pro obecní policii a pro Hasičský záchranný sbor ČR. Od 1. 9. 2008 poskytuje vyšší odborné vzdělávání v oboru 68-42-N/05 Dopravně bezpečnostní činnost.

Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Brně

Policejní škola v Brně je jednou z významných resortních škol, zajišťuje vzdělávání v oboru působnosti Ministerstva vnitra formou odborné přípravy policistů a zaměstnanců resortu v pracovním poměru. Policisté jsou ke studiu na Střední policejní školu do Brna vysíláni po vykonání přijímacího řízení a přijetí do služebního poměru příslušníka Policie ČR svými kmenovými útvary. Pro výuku a výcvik mladých policistů a zaměstnanců MV jsou v odborných předmětech vybírání profesionální učitelé a instruktoři s praxí z výkonných útvarů. Cílem vzdělávacích programů je kromě poskytování základního a speciálního policejního vzdělání i zabezpečení jejich odborného růstu v mnoha směrech. Od 1. 9. 2008 poskytuje vyšší odborné vzdělávání v oboru 68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost. Výuka a výcvik jsou od r. 1994

realizovány formou moderních modelových metod používaných ve vyspělých demokratických společnostech. Příprava na výkon služby probíhá ve speciálně upravených učebnách, které jsou vybaveny moderní technikou (krytá střelnice, učebna "modelových situací", učebny kriminalistiky, výpočetní techniky, specializovaná učebna pro výcvik řízení motorových vozidel a také v sportovním areálu, kde dominuje vybavení pro výcvik donucovacích technik).

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově

Policejní škola MV v Holešově je nedílnou součástí systému policejního školství a svou velikostí a rozsahem činnosti patří mezi tři největší policejní školy v České republice. Střední policejní škola MV v Holešově využívá i rozsáhlé několikahektarové výcvikové prostory v Dobroticích, v jejichž části je umístěno středisko pro výcvik psůvodů a služebních psů Policejního prezidia ČR.

Výchovně vzdělávací působení Střední policejní školy v Holešově je realizováno v těchto vzdělávacích programech:

Základní odborná příprava policistů

- je hlavním vzdělávacím programem v délce 9 měsíců. Tento druh studia absolvují všichni nově přijatí policisté v různých specializacích.

Čtyřleté maturitní vzdělávání

- realizuje Střední policejní škola v oboru bezpečnostně právní činnost. Studium je denní a je určeno pro absolventy základních škol a je ukončeno maturitní zkouškou

Další odborná příprava

- je zaměřena na posílení efektivního rozvoje profesionality policistů, na aplikaci nových progresivních metod práce policie ověřených zahraničními zkušenostmi a na zavádění nových informačních technologií do práce policie

Jazykové vzdělávání

- je zaměřeno na odbornou terminologii, která vychází z praktického výkonu služby a je zakončeno policejní jazykovou zkouškou nebo jazykovou zkouškou MV I. a II. stupně. V rámci celoživotního vzdělávání se škola zaměřuje především na odborné kurzy pro službu cizinecké, pohraniční a železniční policie. Od 1. 9. 2008 poskytuje vyšší odborné vzdělávání v oboru 68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze 9 - Hrdlořezích je moderní areál o rozloze 13,5 ha. Se svými 52 kmenovými učebnami, 39 specializovanými učebnami, 3 tělocvičnami, plaveckým bazénem, saunou a kulturním domem patří k největším školám v resortu Ministerstva vnitra České republiky. Má celkovou kapacitu 1200 žáků a 140 učitelů. Je školou UNESCO a Fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze je organizační složkou státu, jejím statutárním orgánem je ředitel školy. Má akreditaci pro odborné vzdělávání ve studijních oborech Bezpečnostně právní činnost a Policejní činnost. Od 1. 9. 2007 poskytuje vyšší odborné vzdělávání v oboru 68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost. Dále zajišťuje studium v kvalifikačním kurzu základní odborné přípravy příslušníků Policie České republiky a podle konkrétních požadavků i v rekvalifikačních, inovačních či doplňkových kurzech. Pro potřeby Ministerstva vnitra ČR a Policie České republiky realizuje jazykové vzdělávání a jazykové kurzy.

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze vlastní výcvikové a vzdělávací středisko uprostřed malebné přírody Krušných hor v malé vesničce Kryštofovy Hamry. Toto zařízení je využíváno pro služební účely, jako jsou různá školení, porady, lyžařské výcviky apod. Hlavním posláním Vyšší policejní školy a Střední policejní školy MV v Praze je profesní příprava policistů pro výkon funkcí na základních útvarech služeb Policie České republiky.

Školské účelové zařízení Ministerstva vnitra v Praze-Ruzyni

Provádí odbornou bezpečnostní přípravu, podílí se na prevenci kriminality a poskytuje Policii České republiky součinnost v souvislosti s akcemi, zajišťujícími bezpečnost státu. K zabezpečení předmětu činnosti školské účelové zařízení zajišťuje služby na úseku ubytování, stravování, získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a autodopravy. V souladu se zřizovací listinou je toto školské účelové zařízení zaměřeno na provádění kurzů základní odborné přípravy (ZOP) a specializačních kurzů (SK) určených pro policisty a občanské zaměstnance vybraných útvarů a služeb PČR. Jednotlivé kurzy ZOP i SK jsou připraveny podle připomínek vysílajících útvarů tak, aby studující byli po jejich absolvování schopni

úspěšně zastávat své funkce i na některých specializovaných pracovištích. Jsou realizovány formou denního, kombinovaného nebo dálkového studia¹

6.2 Městská a obecní policie

Po nabytí účinnosti nového zákona o Policii České republiky došlo k odchodu některých déle sloužících policistů. Odchod kvalifikovaných a s dlouholetou praxí spjatých pracovníků policie je jistě pro úspěšný chod policie problematický. Současná rozsáhlá náborová kampaň určitě nepřinese v dohledné době rychlou nápravu z důvodu nedostatečné praxe nových policistů. Úspěšné zařazení policisty do výkonu služby je dle mého názoru otázkou několika let. Při dnešním nedostatku policistů na některých obvodních odděleních roste význam obecních policí i mimo velká města jako je Praha, Brno, Ostrava apod. K zvýšené úloze obecních policí přispěla i další novela zákona č. 553/1991Sb. Strážníci dostali další oprávnění při řešení přestupků a to zvláště na úseku dopravy a ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

V současné době působí ve výkonu služby v České republice asi 7,5 tisíc strážníků obecních a městských policí, kteří plní úkoly nejen v oblasti zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, ale i v řadě dalších oblastí, jako je ochrana majetku, dopravní služba, prevence kriminality apod. Bez nadsázky je možno konstatovat, že si nelze představit, že by zde nepůsobila. Nesporně lze její činnost srovnávat s činností pořádkové policie, a to jak z hlediska úkolů, které plní, tak i z hlediska kompetencí. V závěru roku 1991 byl přijat Zákon o obecní policii. Byl přijat v situaci, kdy bylo nezbytné vytvořit obcím optimální předpoklad pro to, aby mohly plnit svoji zákonnou povinnost zabezpečovat místní záležitosti veřejného pořádku, které jim byly Zákonem o obcích svěřeny již s účinností od začátku roku 1991.

Obec je povinna ze zákona vyslat do půl roku od přijetí do pracovního poměru strážníka ke zkoušce k získání osvědčení strážníka. V počátcích obecní policie se vydávalo osvědčení na dobu dvou let a zkoušku strážník konal před komisí, tvořenou pedagogy akreditovaného školícího střediska (např. Polis nebo Trivis). Následovaly zkoušky před komisí, ve které byli přítomni zástupci Ministerstva vnitra, osvědčení

---

1) www.policie-cr.cz/policejni-akademie-a-stredni-policejni-skoly, www.mvcr.cz (upraveno)

mělo platnost 5 let a profesní příprava trvala „neuvěřitelné“ 2 týdny. Některá velká města (např. Praha) si strážníky školila a školí sama ve svých střediscích.

S rozšířením pravomocí strážníků byla profesní příprava postupně prodloužena až na dnešních 8 týdnů v soukromém vzdělávacím institutu Polis JUDr. J. Vodičkové v Příbrami a obdobně ve vzdělávacím institutu Trivis. Osvědčení strážníka se vydává na dobu tří let. Po třech letech je nutné zkoušku opakovat. Příprava trvá 7 dnů. JUDr. J. Vodičková také pořádá pro řídicí pracovníky obecních a městských policíí speciální kurzy v délce pěti dnů dvakrát ročně. Zde se setkává řádově stovka velitelů, vedoucích, ředitelů a starostů, koordinuje svou činnost a je profesně připravována pracovníky Ministerstva vnitra, Ministerstva dopravy, zástupci řídicích složek Policie České republiky a samotnou ředitelkou vzdělávacího institutu Polis. Obdobné setkání pořádá školicí středisko Trivis v Mělníku. V rámci bývalého Východočeského kraje pořádají jednodenní školení dvakrát ročně MP Hradce Králové a Pardubic. Zde si velitelé vyměňují zkušenosti a sjednocuje se činnost obecních a městských policíí v Královéhradeckém a Pardubickém kraji.

V současné době po posledním navýšení kompetencí strážníků je činnost obecní policie značně náročná a vyžaduje od strážníků, řídicích pracovníků, ale i starostů vedle odpovídající teoretické erudice i zkušenosti s aplikací teorie do praktické činnosti. Strážník je při výkonu svých oprávnění a plnění povinností v postavení veřejného činitele a má široký rozsah zákonných oprávnění, kterými může v souladu se zákonem o obecní policii nebo zvláštními zákony zasahovat do osobních práv a svobod garantovaných Listinou základních práv a svobod. Na druhou stranu má každý občan právo se obracet na strážníka se žádostí o pomoc a ten je povinen požadovanou pomoc v rozsahu úkolů, které plní, poskytnout. Větší obecní a městské policie mají vytvořen vlastní systém pravidelného proškolení a prověřování svých zaměstnanců, u menších vede strážníky řídicí pracovník. Ministerstvo stanoví obecně závazným právním předpisem požadovaný rozsah znalostí na získání osvědčení, který je v souladu s rozsahem úkolů kladených na strážníka v souvislosti s výkonem jeho pracovní činnosti. Na druhou stranu však současně platná právní úprava ponechává na benevolenci obce, ke které je strážník v pracovním poměru, aby si sama stanovila jakým způsobem budoucího strážníka připraví na výkon jeho povolání.

Jestliže způsob přípravy pracovníků obecních a městských policíí vyhovoval krátce po nabytí účinnosti zákona č.553/1991Sb., tedy v prvních letech působení

obecních policíí, tak již dávno je tato právní úprava v rozporu jak s ostatními ustanoveními zákona o obecní policii a zvláštními zákony, které strážníkům svěřují velmi široká oprávnění, ale i s logikou. Pokud chce občan vykonávat kteroukoli pracovní profesi a nemá potřebné vzdělání v tomto oboru, případně nesplňuje náhradní podmínku příslušného vzdělání, je povinen absolvovat rekvalifikační kurz. Na druhou stranu u tak náročné pracovní profese, jakou je pracovní zařazení strážníka, tomu tak není. Je to s podivem. S ohledem na výše uvedené by nebyla povinnost stejné délky rekvalifikace dána pro uchazeče o zaměstnání strážníka, kteří jsou absolventy právnických fakult nebo policejních akademií, protože lze mít důvodně za to, že potřebné znalosti získali vysokoškolským studiem. Absolvovat zkoušku na získání osvědčení by bylo povinné, stejně jako povinnost zkoušky na ověření způsobilosti k používání donucovacích prostředků a střelné zbraně. S připravovanou další novelou zákona o obecní policii by bylo na místě uzákonit povinnost obcí vyslat budoucího strážníka do akreditovaného školícího střediska na dobu, která by více odpovídala době, po kterou se dá zvládnout a prakticky osvojit potřebná učební látka. Je žádoucí do délky rekvalifikačního kurzu promítnout dobu, která je nutná k proškolení republikových policistů pro výkon pořádkové a dopravní služby. Platnost osvědčení za výše uvedených podmínek by nebyla omezována, ale je nezbytné v zákonné podobě stanovit podmínky udržování a zvyšování dosažené erudice strážníků, zajistit, aby byli seznamováni s legislativními změnami, s novou taktikou zákroků, aby úspěšně zvládali poznatky aplikované psychologie a asertivity, aby mohly být procvičovány modelové situace apod. Tyto kurzy by uzavíraly ucelený systém vzdělávání strážníků a vedly by k trvalému udržování potřebné odborné úrovně strážníků ve výkonu služby. Současný systém, kdy je strážník každé tři roky vystaven psychickému tlaku při nové zkoušce na získání potřebného osvědčení, neodráží v reálné podobě potřeby zvyšování potřebných znalostí, protože s výjimkou legislativních změn, které jsou zapracovány do zkušebních otázek, se musí strážník stále učit stejný okruh učební látky, jako při první zkoušce.

K 1. lednu 2007 došlo ke změně a MV stanovilo nový soubor testových a ústních otázek pro strážníky. Je zde kladen důraz na Listinu práv a svobod, ústavu, zákon o policii ČR, zákon o obecní policii, trestní zákon, přestupkový zákon, zákon o provozu na pozemních komunikacích, živnostenský zákon, zákon na ochranu před škodami, způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými

látkami a také je kladen velký důraz na modelové situace při zákrocích a využívání oprávnění strážníků s ohledem na lidská práva a profesní etiku.

K 1. lednu 2009 opět došlo ke změně zákona č. 553/1991Sb., o obecní policii a obec, u které je strážník v pracovním poměru je povinna strážníka čekatele vyslat do akreditovaného školícího střediska, kde absolvuje odbornou teoretickou a praktickou přípravu. V zákoně byla také upravena bezúhonnost a spolehlivost strážníka a je po uchazečích požadováno středoškolské vzdělání zakončené maturitou. Strážníci, kteří nemají potřebné vzdělání, mají povinnost si ho doplnit do roku 2015.¹ Tuto možnost poskytují např. všechny střední školy Trivis ve vzdělávacím programu Veřejnoprávní ochrana. Výuka probíhá podle učebního plánu schváleného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Velmi žádané je 3leté nástavbové studium v dálkové formě vzdělávání, určené pro uchazeče, kteří jsou vyučeni v učebním oboru v délce trvání alespoň tři roky a složili úspěšně učňovskou zkoušku. Tyto školy jsou v Praze, Ústí nad Labem, Karlových Varech, Vodňanech, Třebechovicích pod Orebem, Prostějově a Jihlavě.

Městská a obecní policie, která v celorepublikovém měřítku řeší 1 481 653 přestupků, zadrží 8 337 pachatelů trestné činnosti a 3 002 hledaných osob, nalezne 692 odcizených vozidel, odchytí 24 119 zvířat a také uloží za 367 721 850 Kč blokových pokut², je důležitou složkou k zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti občanů, ale je to také instituce, která zasahuje do práv a svobod občanů a zde je velmi důležité, aby občanům v souvislosti s touto činností nevznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem. Je nezbytné věnovat zvyšování erudice strážníků stále větší pozornost ze strany výkonné a zákonodárné moci.

---

1) Zákon č. 553/1991Sb., o obecní policii v platném znění

2) Údaje obecních a městských policií zaslané MV, 2007

Kapitola 7

Vnímání dnešní policie občany

7.1 Represivní složka a etika

Po pádu totalitního komunistického systému v roce 1989 měla tehdejší Veřejná bezpečnost přes čtyřicet let zkušeností s potlačováním lidských práv a omezováním svobod. Byla orgánem silně represivním a zcela v područí Komunistické strany Československa. Nedůvěra občanů v bezpečnostní složky ještě na počátku let devadesátých byla pochopitelná. Získat důvěru k policii, která uznává lidská práva a svobody a též etický přístup k občanům, není možné ze dne na den.

Funkce prosazování zákona je veřejná služba, stanovená zákonnou normou. Pravomoci potřebné pro efektivní výkon povinností na poli prosazování zákonných norem jsou a také musí být stanovené jen zákonem. Ovšem tyto legislativní základy samy o sobě nepostačují k tomu, aby zaručily, že budou činnosti policejních složek probíhat zákonným a nesvévolným způsobem, představují pouze rámec a vytvářejí k tomu podmínky. Efektivní a správný výkon policejní práce závisí na tom, jak kvalitní a schopný je jejich každý jednotlivý příslušník. Prosazování zákona není povolání, kde se aplikují standardní řešení na standardní problémy, objevující se v pravidelných intervalech. Spíše bychom mohli mluvit o umění vyžadujícím, aby policista dobře rozuměl jak literě, tak duchu zákona, přičemž problém, před který je postaven, má často zcela ojedinělé okolnosti. Činnost přitom musí vykonávat při naprostém dodržování zákona a za správného a přiměřeného využívání pravomocí, které mu také zákon svěřuje. Nikdo nesmí zákon prosazovat nezákonným, diskriminačním či svévolným způsobem. Takový postup by zničil důvěru a podporu veřejnosti a podkopal by autoritu celé policie. Policejní složky by na tom byly opět jako před rokem 1989.¹

Policisté musí nejenom znát své pravomoci, jenž jim svěřuje zákon, ale také musí být vnitřně přesvědčeni o významu toho, k čemu ta či ona činnost směřuje. Pokud nejsou se smyslem své práce takto ztotožnění, postrádají mravní vědomí povinnosti a odpovědnosti.²

---

1) Dufková, I., Zlámal, J.: Policie a profesní etika, s. 4, zkráceno a upraveno

2) Radvan, E., Problém bezpečnosti v politickém a etickém myšlení, s. 6, upraveno

7.2 Praxe

Během své služby jsem se mnohokrát setkal ze strany občanů s odmítavým přístupem k policii. Ve většině případů se jednalo o osoby, vůči kterým byl veden úkon nebo zákrok. Občas se také stalo, že své kritické připomínky měl občan, který byl protiprávním jednáním poškozen a nabyl dojmu, že policie nekoná vše k jeho spokojenosti. Zde nechci rozebírat jednání notoricky problémových osob, které se brání postihu za závažnější porušování zákonů. Po roce 1989 mnoho lidí nabylo dojmu, že demokracie je jen slovo, které znamená mít práva, ale ne již také povinnosti. Těžko chápali, že je potřeba dodržovat také nějaké pravidla. Proto bylo velmi časté, že i při řešení přestupků postižení občané verbálně napadali strážníky a policisty. V úředních záznamech strážníků je zaznamenáno mnoho výrazů ve stylu: „Kde máte být, tam nejste a takových věcí si všímáte“ (řidič, který zastavil a stál v místě označeném dopravní značkou B28 Zákaz zastavení) nebo „Vy mě pronásledujete, nasadte mě pouta a určitě jsou tady větší lumpové než já. Vyjadřovat se nebudu, to bych mohl napráskat, že jsem vožralej“ (přestupce, který zaparkoval vozidlo na místě vyhrazené pro tělesně postižené občany) a také „Když vás vidím, tak se mě vaří krev“ (rušení nočního klidu) apod. Takových podobných situací, kdy se občané snaží sami před sebou, ale i před policií, vyvinít z přestupkového jednání, je za ta léta mnoho. Lze ale říci, že takových situací ubývá a práce policistů je chápána jako nezbytná. Velký vliv na tuto situaci má vzrůstající profesionalita policistů a strážníků. Mění se přístup občanů k policejním složkám jsem si chtěl ověřit jednoduchým dotazníkem (příloha č. 4).

7.3 Výsledky a vyhodnocení dotazníku

Jako cílovou skupinu respondentů jsem si vybral občany, kde většina jsou středoškoláci s maturitou. Jsou mezi nimi také vysokoškoláci i lidé bez maturity. Věk respondentů se pohyboval mezi 28 a 60 lety. Dotazník také vyplňovaly osoby, které jsou zaměstnány na městském úřadě s rozšířenou působností a mají osobní zkušenosti s prací jak policistů, tak strážníků po profesní stránce. Odpovědi na otázky poskytl 31 osob (příloha č. 5, obrázek 1 až 7).

Z otázky číslo 1 a 7 vyplynulo, že naprostá většina respondentů považuje práci policistů za potřebnou a vnímá ji pozitivně. Tady se jistě projevuje dlouhodobá práce

všech zainteresovaných složek na důsledném dodržování základních práv a svobod občanů ze strany policistů a strážníků.

Tabulka č. 1

<i>Zastavuje Vás hlídka policie. Jako první Vás napadne:</i>	<i>odpovědi</i>
a) Zase si něco najdou aby mně mohli dát pokutu....	2
b) Dělají svoji práci...	19
c) Nemám radost ze zdržení, ale jistě k tomu mají důvod....	10

Tabulka č. 7

<i>Vnímáte práci policistů pozitivně?</i>	<i>odpovědi</i>
a) Ano	18
b) Ne	0
c) Bez nich by to nešlo...	13

Myšlenka stát se policistou napadla plnou třetinu dotázaných (otázka č.3) a průměrná známka 6,22 z deseti je pro prestiž policejního zaměstnání lichotivá (otázka č.4).

Tabulka č. 3

<i>Napadlo Vás někdy stát se policistou?</i>	<i>odpovědi</i>
a) Ano	11
b) Ne	20

Tabulka č. 4

<i>Je práce policisty prestižní povolání? Zvolte číslovku od 1 do 10. 10 je nejprestižnější</i>										<i>odpovědi</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
0	0	0	3	12	2	6	5	3	0	

K větší popularitě Policie České republiky určitě přispělo nové vybavení vestibulů služeben v „Akci 1000“ a obnova vozového parku. Nahrazení starých, opotřebovaných služebních vozidel novou výkonnou technikou zvyšuje „image“ výrazným způsobem.

Většina také považuje vystupování a jednání policistů za profesionální (otázka č.6). Zde se zase projevuje soustavná snaha o zdokonalování celého systému

profesní přípravy policistů a strážníků. Úroveň vzdělání je nezbytnou podmínkou pro dobrý výkon policejní činnosti. Sám ve svém okolí znám několik policistů a strážníků, kteří jsou studenty středních, vyšších a vysokých škol. Tato skutečnost se také odráží v podvědomí občanů. Optimista by konstatoval, že se policie vymanila z pozice čistě represivní složky a z větší části už prošla procesem transformace ve službu veřejnosti.

Tabulka č. 6

<i>Jak hodnotíte chování policistů při jednání s Vámi?</i>	<i>odpovědi</i>
a) Profesionální	28
b) Neprofesionální	2
c) Vulgární	1

Obavy respondentů jsou jen z jejich přítomnosti na policejní služebně (otázka č.2), kde plná polovina dotázaných se ještě nezbavila nelibého pocitu, který má, jak se domnívám, kořeny v totalitní minulosti naší společnosti.

Tabulka č. 2

<i>Jak se cítíte na policejní služebně? V případě, že jste tam nikdy nebyl(a), tak si tuto situaci představte...</i>	<i>odpovědi</i>
a) Nemám dobrý pocit...	16
b) Doufám, že jim pomohu...	5
c) Jako všude jinde...	10

Nový slogan na policejních vozidlech „Pomáhat a chránit“ vystihuje představu o dnešní policii jen u jedné třetiny (otázka č.5). Zde skoro polovina dotázaných očekává naplnění tohoto hesla v budoucnosti. Mělo by platit, že policie je tady hlavně pro lidi, ne pro statistiky.

Tabulka č. 5

<i>„Pomáhat a chránit“ Tento slogan vystihuje Vaší představu o dnešní policii?</i>	<i>odpovědi</i>
a) Ano	10
b) Ne	7
c) Očekávám, že tomu tak jednou bude...	14

Závěr

Z výše uvedeného vyplývá, že bezpečnostní složky se postupem času vydělily z vojenských oddílů a jejich úloha byla značně represivní. Totalitní minulost komunistickému režimu v letech 1948 až 1989 a zásah Sboru národní bezpečnosti na Národní třídě v listopadu 1989 vytvořily značnou nedůvěru vůči policii. Až s rozvojem demokratické, práva a svobodu občanů uznávající společnosti, dochází k přerodu v bezpečnostní složku, která nejen občana postihuje za jeho protiprávní jednání, ale také velkou měrou přispívá k jeho ochraně a pocitu bezpečí. Konkrétně k novému chápání přispěla i účinná pomoc všech složek IZS občanům při živelných katastrofách v nedávné minulosti (např. záplavy v červenci roku 1997).

Právní a demokratický stát je povinen dodržovat a chránit základní lidská a občanská práva a svobody v mezích daných Listinou základních práv a svobod. Nedílnou součástí probíhajících změn ve společnosti je zlepšení práce všech policejních složek. Zajistit pořádek, dodržování zákonů a chránit život a bezpečí občanů bylo a je stále hlavní náplní policie. Vyloučit neprofesionální chování a jednání, poskytnout občanovi účinnou pomoc v případě poškození nebo ohrožení jeho práv a zvýšit důvěru v systém a spravedlnost. Stát prostřednictvím orgánů činných v trestním řízení musí zaručit ochranu vůči zásahům do oprávněných zájmů, práv a svobod, ochraňuje občana před kriminalitou a další protiprávní činností. Nadále je také nutné zvyšovat právní vědomí občanů.

Resumé

Práce se zabývá historií a vzděláváním příslušníků bezpečnostních sborů se zaměřením na profesní etiku a přístupem občanů k policii jako k represivní složce.

V první kapitole je popsán vývoj bezpečnostních složek od Starověku až do dnešní doby. Jsou zde popsáni předchůdci moderního četnictva a policie a také názvosloví.

Kapitola druhá shrnuje historii policie a četnictva na území Československé republiky od roku 1918 do počátku SNB.

Rozdíly politického vlivu na policii v demokratickém a autokratickém státě jsou vyjádřeny v třetí kapitole.

Ve čtvrté kapitole se autor zabývá ústavním pořádkem České republiky.

Pátá kapitola obsahuje etické kodexy PČR a obecní policie.

Obsáhlejší šestá kapitola nás seznamuje se systémem vzdělávání a výchovy policie a strážníků ve vyšších, středních školách a vzdělávacích kurzech.

V poslední sedmé kapitole je popsáno vnímání dnešní policie občany s použitím poznatků z policejní praxe a vyhodnocení jednoduchého dotazníku.

Závěr práce vyjadřuje nutnost dalšího prohlubování profesní přípravy policistů a strážníků a také právního vědomí občanů v demokratické společnosti.

Anotace

Fucyman, Igor. Etika ve výchově a vzdělávání policie. Bakalářská práce. Brno: UTB, 2009, 52 s., příloh 10 s.

Práce se zabývá historií a vzděláváním příslušníků bezpečnostních sborů se zaměřením na profesní etiku a přístupem občanů k policii jako k represivní složce. Autor poukazuje na dnešní vnímání policie jako nezbytné složky k prosazení zákonných norem. Autor se také zabývá výchovou a vzděláváním Policie České republiky a obecní policie v současnosti.

Klíčová slova

Historie policejních sborů, profesní etika, etický kodex, přístup občanů k policii, represivní složka, výchova, vzdělávání, Policie České republiky, Obecní a městská policie.

Annotation

Fucyman, Igor. Ethics in education and training police. Bachelor thesis. Brno: UTB, 2009, 52 p., annexes 10 p.

The work deals with the history and training of security forces, with a focus on professional ethics and public access to police as a repressive component. The author points to today's perception of police as a necessary component to enforce laws. The author also deals with education and training of Police of the Czech Republic and municipal police in the present.

Keywords

The history of police forces, professional ethics, code of ethics, access to the police, the repressive component, education, Police of the Czech Republic, local and municipal police.

Seznam použité literatury

1. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
2. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
3. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
4. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
5. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
6. Zákon č. 361/2000 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích
7. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
8. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
9. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
10. Vyhláška MZV č. 143/1988 Sb., o Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání

11. Dufková, I., Zlámal, J.: Policie a profesní etika, Praha: SPŠ MV, 2003
12. Kroupa, V., Sbor národní bezpečnosti 1945 – 1948, Praha: Naše vojsko, 1963
13. Macek, P., Uhlíř, L.: Dějiny policie a četnictva I., Praha: Themis, 1997
14. Macek, P., Uhlíř, L.: Dějiny policie a četnictva II., Praha: Themis, 1999
15. Macek, P., Uhlíř, L.: Dějiny policie a četnictva III., Praha: Police History, 2001
16. Radvan, E., Problém bezpečnosti v politickém a etickém myšlení,
1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, 2004
17. Skarka, Oldřich.: Obecní policie 1. díl, učebnice, Příbram 1999
18. Skarka, Oldřich.: Internetové stránky Polis, návrh novely zákona o obecní policii
19. Suchý, M.: Historie vzdělávání u četnictva a policie Československé republiky, Brno, 2008
20. Sůva, Jiří : Výchova a výcvik k respektování lidských práv a k profesní etice u Policie ČR, Policista, měsíčník Policista č.5, roč. 2003, MV ČR, 1996
21. Šnitr, Jan: Lidská práva v policejní činnosti, Praha, 1996
22. Tejchman, Miroslav,: Ve službách Třetí říše - Hitlerovy zahraniční jednotky, Praha: Mladá fronta, 1999

23. <http://www.slovník-cizích-slov.abz.cz/web.php/slovo/deontologie/>
24. <http://www.mvcr.cz/policie/> Příloha č. 1 a č. 2 k RPP č. 1/2009
25. <http://www.mvcr.cz/bezpecnost/opolicie/>
26. <http://www.mpmb.cz/kodex.php/>
27. <http://www.mvcr.cz/archiv2008/ministerstvo/historie/>
28. <http://www.cetnictvo.cz/cetnictvo/historie/>

Přílohy

- Příloha č. 1 Prísaha členů sboru četnictva státu československého
- Příloha č. 2 Etický kodex PČR
- Příloha č. 3 Text přísahy příslušníků Policie České republiky
- Příloha č. 4 Dotazník
- Příloha č. 5 Obrázky č.1 až 7 - grafické vyhodnocení dotazníku

Příloha č. 1

Přísaha členů sboru četnictva státu československého

Přísaha členů sboru četnictva státu československého

Přísahám při všem, co jest mi svato, a v plné shodě se svým svědomím, že budu republice Československé a její vládě věren a oddán, že budu jejich zákonů a nařízení mně nadřízených úřadů a svých představených ochotně poslušen, že budu přísně zachovávat úřední tajemství a že při všem svém konání budu míti vždycky jen zájem služby a prospěch republiky na zřeteli.

Přísahám, že povinnosti četníka (četnického důstojníka), jež jsou nebo budou zákony a nařízeními nebo rozkazy mých představených pro zachování veřejného pořádku, klidu a bezpečnosti stanoveny a povinnosti vojína, jež mně zákony a předpisy vojenskými jsou nebo budou uloženy a jež jsem vojenskou přísahu na sebe vzal, budu svědomitě plnit.

Tak přísahám!

V ..... dne..... 19.....

.....

četník (poručík)

Potvrzujeme, že tato přísaha byla dnešním dnem v naší přítomnosti vykonána.

V ..... dne..... 19.....

.....

.....

Příloha č. 1 k RPP č. 1/2009

ETICKÝ KODEX POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Příslušníci policie, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

1. Cílem policie je

- a) pomáhat a chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
- b) prosazovat zákonnost,
- c) pomáhat a chránit práva a svobody osob,
- d) preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- e) usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti,
- f) poskytovat pomoc a služby veřejnosti.

2. Základními hodnotami policie je

- a) profesionalita,
- b) nestrannost,
- c) odpovědnost,
- d) ohleduplnost,
- e) bezúhonnost.

3. Závazkem policie vůči společnosti je

- a) prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,
- b) chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,
- c) uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,
- d) při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,
- e) používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem,
- f) nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena policií na osobní svobodě,
- g) zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,
- h) zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků policie, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,
- i) zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů.

4. Závazkem příslušníka policie vůči ostatním příslušníkům policie je

- a) usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,
- b) dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,

c) netolerovat ani nekrýt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků policie a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

5. Osobním a profesionálním přístupem příslušníků policie je

- a) nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,
- b) chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali policii svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.

Každý příslušník policie, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.

Příloha č. 2 k RPP č. 1/2009

Výklad některých pojmů obsažených v Etickém kodexu Policie České republiky

1. Střetem zájmů

se rozumí jednání příslušníka policie, kterým

- a) dopustí, aby byl výkon služby ovlivněn jeho osobními postoji, názory nebo přesvědčením, pokud jsou v rozporu se zájmy služby,
- b) došlo ke střetu zájmu služby s jeho osobními zájmy; tímto střetem se rozumí takové jednání, které ohrožuje důvěru v jeho nezaujatost, autoritu či profesionalitu nebo důvěru v policii,
- c) využil svého postavení, pravomocí nebo informací, které se dozvěděl při výkonu služby, k získání neoprávněného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou fyzickou či právnickou osobu,
- d) osobně vystupoval za fyzickou osobu, která není osobou blízkou či právnickou osobu vůči státu, státní nebo převážně státem vlastněné právnické osobě v obchodních záležitostech,
- e) by se odvolával na své služební postavení v záležitostech, které souvisejí s jeho osobními vztahy nebo soukromou činností,
- f) by umožnil uvedení svého jména nebo vyobrazení k reklamním účelům za úplaty nebo za jiný majetkový prospěch,
- g) by přijal dar či výhodu od osoby, pokud by došlo k ohrožení nebo zpochybnění řádného výkonu služby,
- h) by hájil jiný zájem, pokud by byl v rozporu se zájmem policie, poškozoval její dobré jméno nebo ohrožoval její apolitičnost.

2. Rovným a korektním přístupem

se rozumí uplatňování rovnosti a korektnosti ke každému bez rozdílu, což může být v kontaktu s představiteli zejména národnostních a etnických menšin naplněno pouze respektem k jejich odlišnosti. Toto respektování odlišností v žádném případě neznamená zvýšenou toleranci k nezákonnému jednání členů těchto menšin. Naopak vyžaduje pozitivní snahu pochopit tuto odlišnost kulturních hodnot a vzorců jednání, na jejichž základě může být příslušník menšiny odsuzován, vylučován, omezován či obecně diskriminován, ať již přímo či nepřímo, pokud z jeho strany nedochází k porušení zákona. Pouze při respektu policie k odlišnosti členů minorit může být dosaženo deklarované rovnosti přístupu bez rozdílu.

3. Ohleduplností a taktností

se rozumí zejména neemoční profesionální nestranné a rozhodné vystupování, především v situacích, kdy je zasahováno do lidských práv a svobod; příslušník policie nesmí být při rozhodování a jednání ovlivněn svými osobními problémy a pocity. Jedná se i o taková jednání, kdy je nutno brát v úvahu sekundární viktimizaci postižených osob trestnými činy, tragédiemi nebo událostmi s nimi spojenými, např. sdělování úmrtí rodinného příslušníka, rozloučení se zemřelým před jeho odvozem, pokud to situace dovoluje.

4. Korupčním jednáním

se rozumí úmyslná, cílevědomá činnost, spočívající ve zneužití pravomoci či postavení příslušníka policie z vlastního nebo cizího podnětu s úmyslem získat neoprávněný prospěch či výhodu pro sebe nebo jiné osoby, přičemž není důležité, zda neoprávněný prospěch či výhoda je hmotného či nehmotného charakteru.

Příloha č. 3

Text přísahy příslušníků Policie České republiky

“Slibuji, na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.”

Tak slibuji!

Příloha č. 4

DOTAZNÍK

1. Zastavuje Vás hlídka policie. Jako první Vás napadne:

- a) Zase si něco najdou aby mě mohli dát pokutu....
- b) Dělají svoji práci...
- c) Nemám radost ze zdržení, ale jistě k tomu mají důvod....

2. Jak se cítíte na policejní službě? V případě, že jste tam nikdy nebyl(a), tak si tuto situaci představte...

- a) Nemám dobrý pocit...
- b) Doufám, že jim pomohu....
- c) Jako všude jinde...

3. Napadlo Vás někdy stát se policistou (policistkou)?

- a) Ano
- b) Ne

4. Je práce policisty prestižní povolání? Zvolte číslovku od 1 do 10. 10 je nejprestižnější

.....

5. „Pomáhat a chránit“ Tento slogan vystihuje Vaší představu o dnešní policii?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Očekávám, že tomu tak jednou bude...

6. Jak hodnotíte chování policistů při jednání s Vámi?

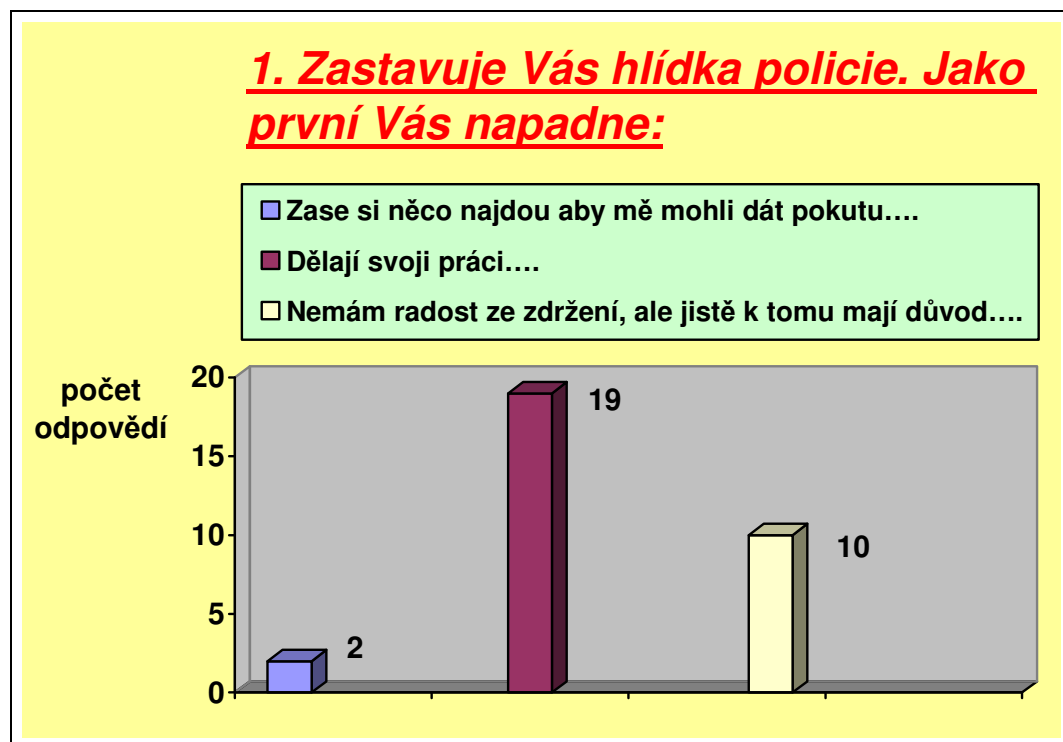
- a) Profesionální
- b) Neprofesionální
- c) Vulgární

7. Vnímáte práci policistů pozitivně?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Bez nich by to nešlo...

Děkuji za vyplnění

Igor Fucyman

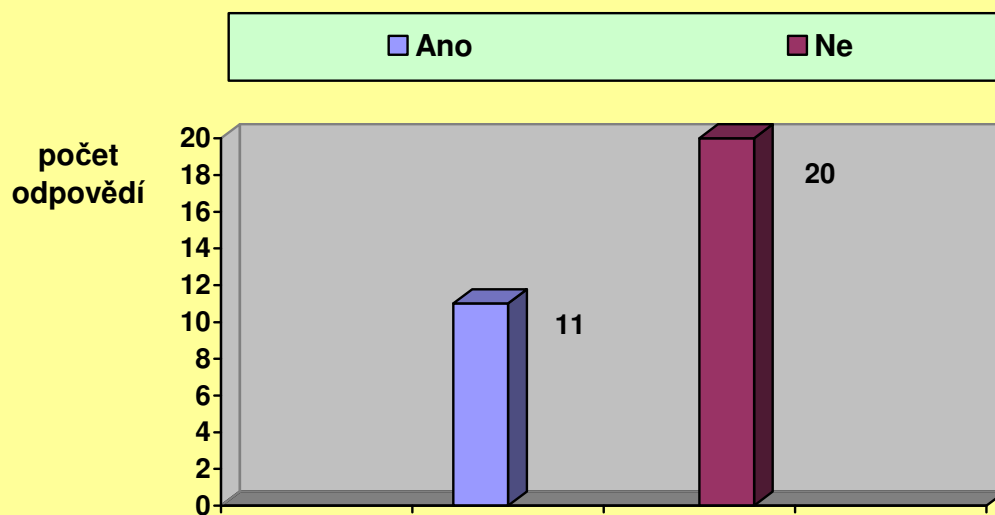

obrázek č.1

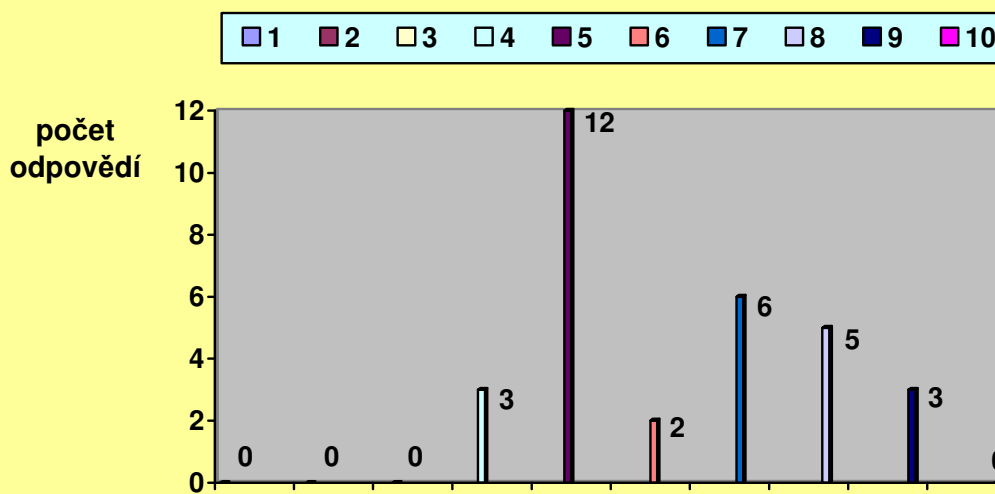
obrázek č.2

3. Napadlo Vás někdy stát se policistou (policistkou)?

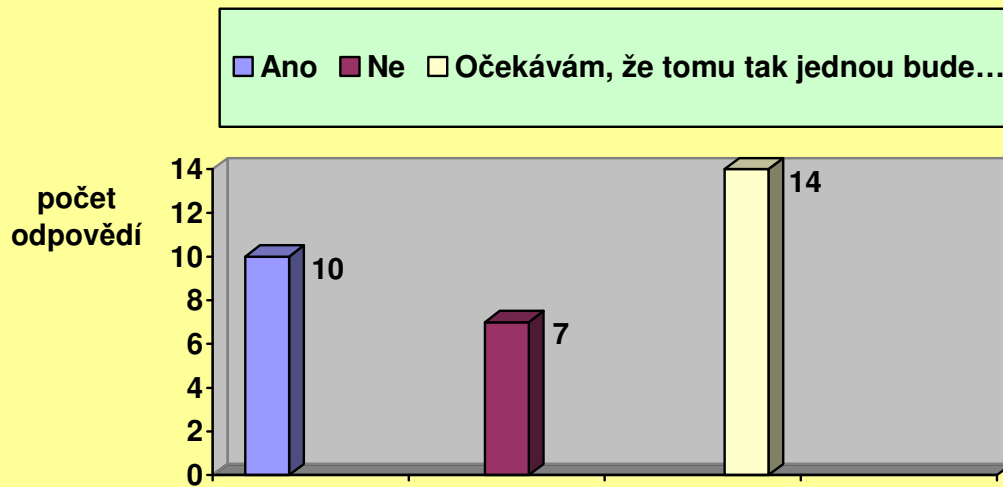
obrázek č.3

4. Je práce policisty prestižní povolání? Zvolte číslovku od 1 do 10. 10 je nejprestižnější.

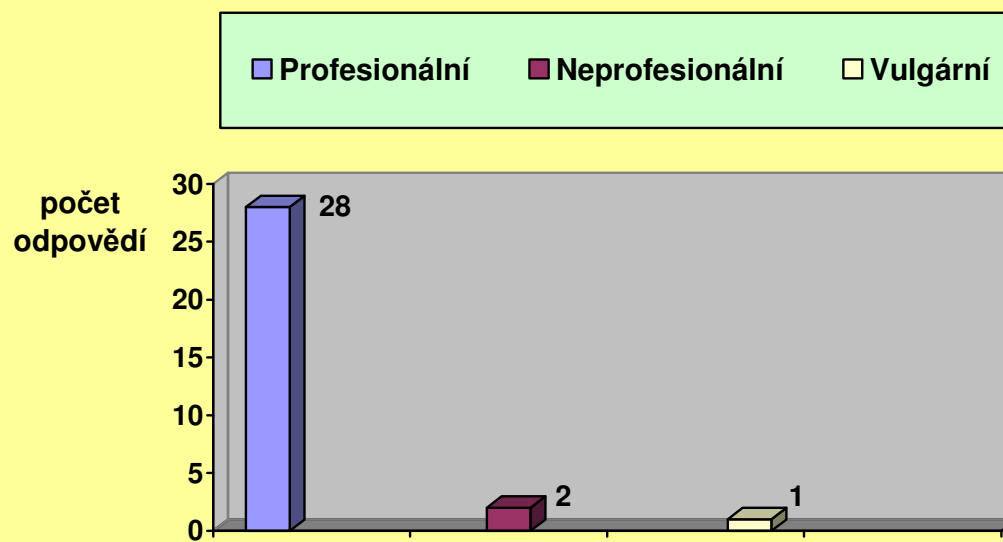
obrázek č.4

5. "Pomáhat a chránit" Tento slogan vystihuje Vaší představu o dnešní policii?

obrázek č.5

6. Jak hodnotíte chování policistů při jednání s Vámi?

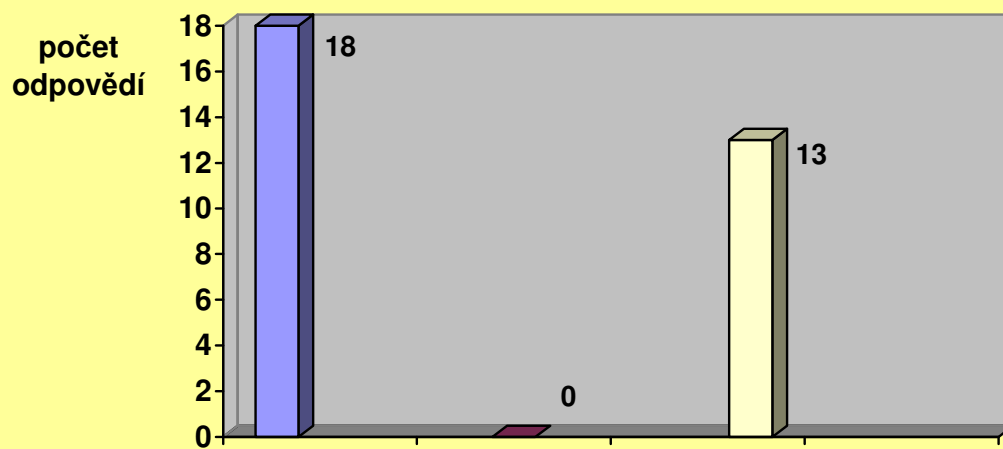

obrázek č.6

7. Vnímáte práci policie pozitivně?

■ Ano   ■ Ne   □ Bez nich by to nešlo...

obrázek č.7